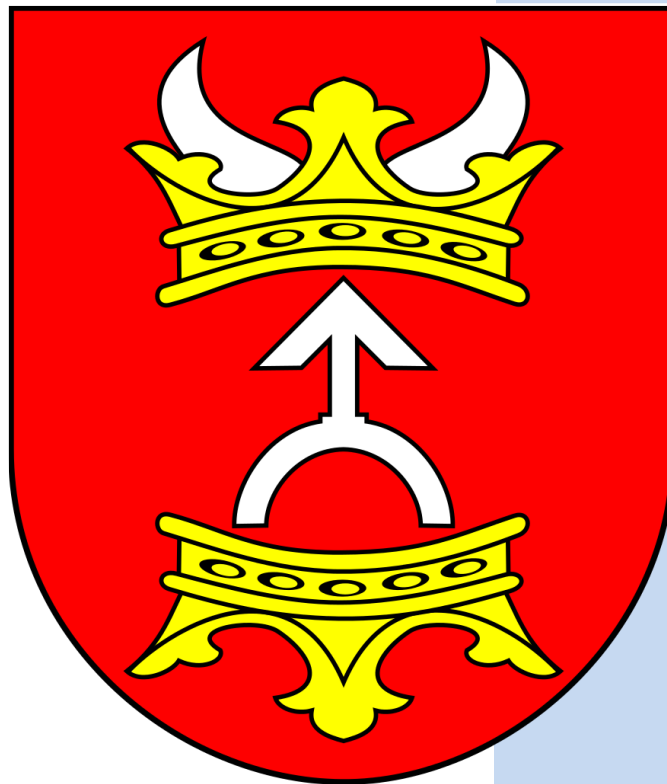

Załącznik do Uchwały nr XI/72/2019
Rady Gminy Osiek
Z dnia 18 listopada 2019 roku

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019 – 2023

Osiek, 2019 r.

Wykaz skrótów	4
Wprowadzenie i metodologia	5
1. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
2. Uproszczona diagnoza gminy z wnioskami	15
Dane podstawowe	15
Demografia	15
Pomoc społeczna	16
Bezrobocie	17
Edukacja.....	17
Gospodarka.....	18
Sfera techniczna, przestrzenno – funkcjonalna oraz środowiskowa	19
Wnioski z przeprowadzonej diagnozy gminy	20
3. Delimitacja obszaru zdegradowanego gminy	21
4. Delimitacja obszaru rewitalizacji gminy	30
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	32
5.1.Kretki Małe.....	32
Sfera społeczna	32
Sfera gospodarcza.....	33
Sfera przestrzenno –funkcjonalna i techniczna.....	33
Sfera środowiskowa	34
5.2.Sumin.....	34
Sfera społeczna	34
Sfera gospodarcza.....	36
Sfera przestrzenno –funkcjonalna i techniczna.....	36
Sfera środowiskowa	36
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	38
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	40
8. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	42
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym PRKompleksowość programu	48
Komplementarność przestrzenna	48
Komplementarność problemowa	49

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	50
Komplementarność międzyokresowa	50
Komplementarność źródeł finansowania.....	50
10. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	52
11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	55
12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	64
13. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR	67
14. Ocena oddziaływania na środowisko	69
Spis map	72
Spis tabel	72
Spis schematów	73
Spis wykresów	73

BDL – Bank Danych Lokalnych

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

FS – Fundusz Spójności

GUS – Główny Urząd Statystyczny

LGD – Lokalna Grupa Działania

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju

ORSG – Obszar Rozwoju Społeczno – Gospodarczego

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

RPO WK-P 2014 – 2020 – Regionalny program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020

ZRPR – Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji gminy Osiek na lata 2019 – 2023 został opracowany zgodnie z wytycznymi dla województwa kujawsko-pomorskiego, które zostały zawarte w dokumencie pn. „**Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020**” oraz zaleceń i zasad ogólnokrajowych wynikających z „**Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020**” zatwierdzonych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Rewitalizacja – jest to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez **programy rewitalizacji**.

Stan kryzysowy jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a) gospodarczej w zakresie np. słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, niskiego stopnia rozwoju przedsiębiorczości;
- b) środowiskowej w zakresie np. przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi, bądź stanu środowiska;
- c) przestrzenno –funkcjonalnej w zakresie np. niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- d) technicznej w zakresie np. degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Z tego względu do prowadzenia procesu rewitalizacji niezbędna jest szczegółowa diagnoza gminy obejmująca kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe, która w efekcie służy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany to teren, na którym zdiagnozowano stan kryzysowy. Może on być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia stanu

kryzysowego na każdym z nich. W przypadku gminy Osiek, która jest gminą wiejską delimitację obszaru zdegradowanego przeprowadzono w oparciu o analizę wskaźnikową poszczególnych sołectw.

Jednym z etapów tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji jest wyznaczenie **obszaru rewitalizacji**. Jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Obszar rewitalizacji, podobnie jak obszar zdegradowany, może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Tak wyznaczony obszar nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Zależność pomiędzy obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji została przedstawiona na Schemacie nr 1.

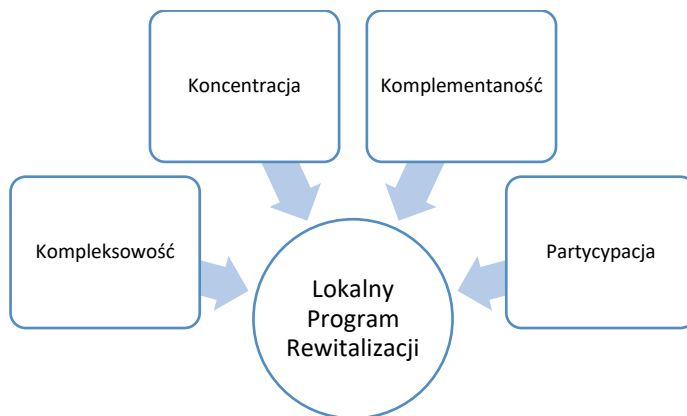
Schemat 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Właściwie opracowany lokalny program rewitalizacji, czyli wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, musi charakteryzować się następującymi cechami przedstawionymi na Schemacie nr 2:

Schemat 2. Cechy programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

1. **Kompleksowość** programu rewitalizacji polega na zaplanowaniu działań rewitalizacyjnych w sposób kompleksowy, w których uwzględnione będą projekty współfinansowane ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. Projekty powinny być powiązane oraz wspólnie oddziaływać na zdiagnozowaną sytuację kryzysową. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Osiek zaplanowano przedsięwzięcia społeczne („miękkie”) w tym dofinansowane EFS w okresie programowania UE 2014-2020 oraz uzupełniające je zadania inwestycyjne („twarde”).
2. **Koncentracja** programu rewitalizacji polega na skupieniu działań w ramach programu rewitalizacji na terenach obejmujących całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególnie koncentracją zdiagnozowanych problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. W wyjątkowych okolicznościach dopuszczalna jest również realizacja projektów rewitalizacyjnych zlokalizowanych poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji. W takim wypadku należy udowodnić, że służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji.
3. **Komplementarność** projektów rewitalizacyjnych jest szczególnie ważna, ponieważ obejmuje kilka różnych wymiarów. Wyróżniamy komplementarności: przestrzenną, problemową, proceduralno-instytucjonalną, międzyokresową oraz źródeł finansowania;
 - a) **komplementarność przestrzenna** oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi, realizowanymi zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i znajdującymi się poza nim, ale oddziałującymi na wyznaczony obszar rewitalizacji;
 - b) **komplementarność problemowa** oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym);
 - c) **komplementarność proceduralno-instytucjonalna** oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur;
 - d) **komplementarność międzyokresowa** -w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie ma zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013). Z tego względu możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020;
 - e) **komplementarność źródeł finansowania** oznacza, że projekty rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji powinny być realizowane przy pomocy wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem

ryzyka podwójnego dofinansowania. Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

4. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja:

- a) program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych, ponieważ jedynie właściwie przeprowadzona analiza tych aspektów pozwoli na prawidłowe przygotowanie najważniejszych wyzwań rewitalizacyjnych. Prace nad przygotowaniem programu oparte są na współpracy samorządu terytorialnego ze wszystkimi grupami interesariuszy tj. społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi;
- b) jest to fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie);
- c) partycypacja ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska.

Schemat 3. Uczestnicy procesu opracowania programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019 – 2023 został opracowany zgodnie z powyższą metodologią. W trakcie całego procesu dbano o zachowanie zasad koncentracji, kompleksowości, komplementarności oraz dojrzałych form partycypacji społecznej. Stanowi to gwarancję, że LPR odpowiada na problemy oraz potrzeby zdiagnozowane na obszarze zdegradowanym, a przede wszystkim obszarze rewitalizacji, który będzie bezpośrednim miejscem realizacji zaplanowanych działań rewitalizacyjnych.

1. OPIS POWIĄZAŃ PRZED DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Cele i założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Osiek na lata 2019 – 2023 wykazują powiązania i zgodność z wieloma dokumentami strategicznymi zarówno na szczeblu regionalnym jak i lokalnym. Ponadto kompleksowe zaplanowanie w dłuższej perspektywie czasowej działań z zakresu rewitalizacji, powoduje że LPR stanowi ważne uzupełnienie w lokalnym systemie zarządzania strategicznego. Wraz z innymi dokumentami na poziomie lokalnym tworzy komplementarny system narzędzi pozwalających na realizację polityki rozwoju Gminy.

Schemat 4. Dokumenty powiązane z LPR na szczeblu regionalnym oraz lokalnym

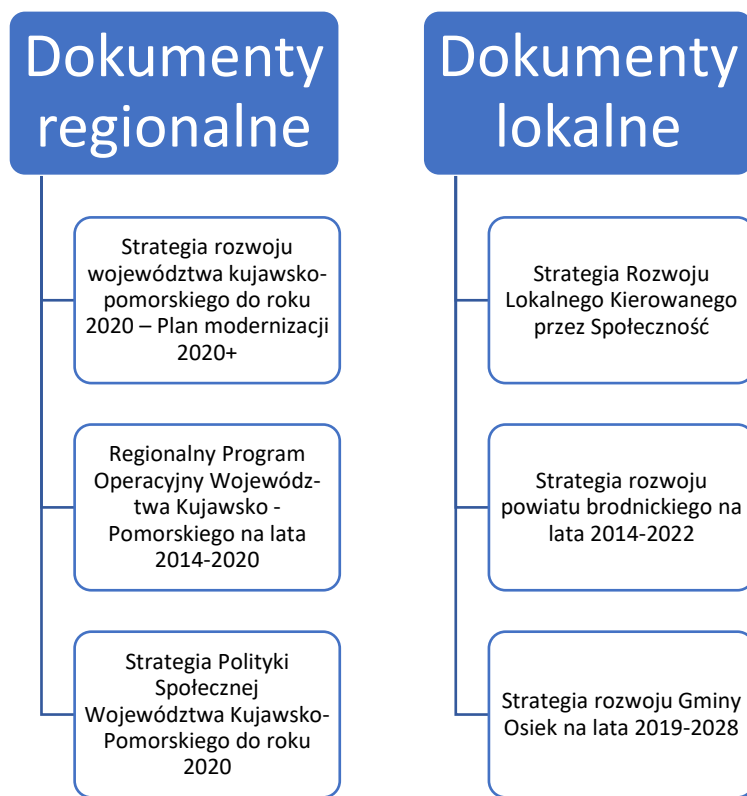

Tabela 1. Zgodność z dokumentami szczebla regionalnego

Nazwa dokumentu	Opis powiązań LRP
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Strategia rozwoju województwa jest niezbędnym narzędziem samorządowym dającym wsparcie decyzyjne, hierarchizację wagi projektów i miernikiem stopnia osiągnięcia założonych celów. Jednym z jej nadrzędnych założeń jest aktywizacja społeczna i gospodarcza na poziomie lokalnym. LPR wpisuje się w następujące priorytety wyróżnione w strategii:

	<ul style="list-style-type: none"> – Konkurencyjna gospodarka; – Modernizacja przestrzeni wsi i miast; – Nowoczesne społeczeństwo. ▪ Cel strategiczny: <i>Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi</i> - Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> – wzmacnianie relacji i więzi społecznych; – promocja aktywności społecznej, samorozwoju i idei kształcenia przez całe życie; – kreowanie lokalnych liderów w dziedzinie społecznej i gospodarczej; – kształtowanie więzi międzypokoleniowej jako podstawy solidarności wszystkich pokoleń; – promocja i rozwój ekonomii i przedsiębiorczości społecznej oraz spółdzielczości; – promocja aktywności fizycznej; – rozwój oferty kulturalnej o znaczeniu lokalnym; – dostosowanie funkcjonowania usług publicznych oraz przestrzeni publicznych do potrzeb wszystkich pokoleń; – realizacja infrastruktury dla rozwoju rekreacji, sportu masowego i amatorskiego; – rewitalizacja miast, wsi i obszarów zdegradowanych.
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>RPO WK-P na lata 2014-2020 zatwierdzony przez Komisję Europejską 17 grudnia 2014 r., został przygotowany w oparciu o regulacje zawarte w tzw. „pakiecie legislacyjnym” dla Polityki Spójności na lata 2014-2020. LPR jest spójny z następującymi osiami priorytetowymi oraz założonymi dla nich celami strategicznymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oś priorytetowa 7: Rozwój lokalny kierowany przez społeczność; <ul style="list-style-type: none"> – Cel szczegółowy 1: <i>Ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju;</i> ▪ Oś priorytetowa 11: Rozwój lokalny kierowany przez społeczność; <ul style="list-style-type: none"> – Cel szczegółowy 1: <i>Wzrost aktywizacji społeczno- zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju.</i>
<p>Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020</p>	<p>Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 stanowi integralną część</p>

	<p>strategii rozwoju województwa. Jej misją jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. LPR wykazuje powiązania z następującymi celami dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel strategiczny I – Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu; ▪ Cel strategiczny II – Wzrost poziomu jakości życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych; ▪ Cel strategiczny III – Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym; <p>– Cel szczegółowy 1.2 – Tworzenie i rozwój systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;</p> <p>– Cel szczegółowy 3.2 – Wzmacnianie i rozwój partycypacji społecznej;</p> <p>– Cel szczegółowy 4.1 – Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób starszych.</p>
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Zgodność z dokumentami szczebla lokalnego

Nazwa dokumentu	Opis powiązań LRP
Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność	<p>Lokalna Strategia Rozwoju opracowana przez LGD „Pojezierze Brodnickie” realizowana jest na obszarze dziewięciu gmin Powiatu Brodnickiego: Bartniczki, Bobrowa, Brodnicy, Brzozia, Górzna, Jabłonowa Pomorskiego, Osieka, Świedziebni i Zbiczna. Cele Strategii są zgodne z założeniami LPR i kształtują się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel 2 Wzrost konkurencyjności obszaru LSR oraz podniesienie jakości życia mieszkańców; <ul style="list-style-type: none"> – 2.1 Wykorzystanie zasobów i walorów środowiska dla rozwoju turystyki; – 2.2 Rozwój obszaru poprzez inwestycje drogowe oraz na obszarach rewitalizowanych i poprawę dostępności do infrastruktury rekreacyjno-sportowo – kulturalnej; ▪ Cel 3 Wzrost umiejętności mieszkańców obszaru LSR poprzez rozwój działań

	<p>edukacyjnych między innymi na obszarach rewitalizowanych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – 3.1 Podniesienie poziomu kapitału ludzkiego i społecznego; – 3.2 Podniesienie wiedzy użytecznej. <p>W wyniku zaplanowanych w LPR działań realizowane będą następujące wskaźniki z LSR:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz z obiektów użyteczności publicznej (%); – Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz kulturalnej (osoba); – Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (osoba).
<p>Strategia rozwoju powiatu brodnickiego na lata 2014-2022</p>	<p>Strategia rozwoju powiatu brodnickiego na lata 2014-2022 stanowi perspektywiczny plan, który określa strategiczne schematy rozwoju powiatu, wytycza kierunki działania w postaci przyjętego celu strategicznego, który brzmi: <i>Powiat przyjazny ludziom, gospodarce i środowisku</i>. Do tak sformułowanego celu strategicznego przyporządkowane zostały następujące cele cząstkowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wysoki standard ochrony zdrowia mieszkańców powiatu; – Dobry stan infrastruktury technicznej; – Powiat atrakcyjny dla mieszkańców i ludzi młodych; – Bezpieczny powiat; – Partnerska i spójna współpraca samorządów, NGO i innych instytucji. <p>Zadania zaplanowane w ramach LPR ściśle powiązane z w/w celami cząstkowymi, a zwłaszcza w zakresie poprawy stanu infrastruktury technicznej, działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wzrostu atrakcyjności Powiatu dla obecnych i przyszłych mieszkańców.</p>
<p>Strategia rozwoju Gminy Osiek na lata 2019-2028</p>	<p>Strategia rozwoju Gminy Osiek na lata 2019-2028 stanowi perspektywiczny plan, który określa strategiczne schematy rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci określonych priorytetów i działań oraz wskazuje środki finansowe niezbędne do realizacji</p>

przyjętych założeń. Strategia zawiera zasady i sposoby zarządzania Gminą w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania jakie należy podjąć, aby Gmina mogła funkcjonować, a przede wszystkim rozwijać się w założonych kierunkach. LPR wykazuje powiązania z następującymi priorytetami oraz przyporządkowanymi im kierunkami działania:

- Priorytet 1. Społeczeństwo

Działania:

- 1.1. Aktywizacja oraz wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 1.2. Zwiększenie jakości kształcenia w Gminie;
- 1.3. Integracja lokalnej społeczności;
- 1.4. Promowanie aktywności osób, rodzin i środowiska lokalnego;
- 1.7. Zwiększenie oferty kulturalnej rekreacyjnej dla osób starszych oraz integracji międzypokoleniowej.
- Priorytet 2. Infrastruktura i ochrona środowiska

Działania:

- 2.3. Budowa, modernizacja, remont i doposażenie świetlic wiejskich oraz samorządowych instytucji kultury;
- 2.5. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii.

Źródło: Opracowanie własne

2. UPROSZCZONA DIAGNOZA GMINY Z WNIOSKAMI¹

DANE PODSTAWOWE

Mapa 1. Lokalizacja gminy Osiek na terenie powiatu brodnickiego

Gmina Osiek jest gminą wiejską, położoną na terenie województwa kujawsko – pomorskiego w południowej części powiatu brodnickiego. Graniczy z pięcioma gminami: od wschodu z gminą Świdziebnia, od północy z gminą Brodnica i gminą Bartniczka, od południa z gminą Rypin (powiat rypiński), a od zachodu z gminą Wąpielsk (powiat rypiński). Sieć osadniczą gminy tworzy 17 sołectw: Dębowo, Jezioraki, Kolonia Osiek, Kretki Duże, Kretki Małe, Kujawa, Łapinóż, Obórki, Osiek, Strzygi, Sumin, Sumówko, Szyrkowizna, Tadajewo, Tomaszewo, Warpalice i Wrzeszewo. Pod względem zajmowanej powierzchni gminę Osiek można zaliczyć do jednej z najmniejszych gmin regionu. Zajmuje obszar 7500 ha (dane GUS). Ponad 85 % powierzchni Gminy (6373 ha) zajmują użytki rolne. Lasy i grunty leśne stanowią 9,1 % obszaru Gminy (685 ha). W dalszej kolejności pod względem zajmowanej

powierzchni w strukturze użytkowania są: grunty zabudowane i zurbanizowane (220 ha), nieużytki (171 ha), grunty pod wodami (47 ha), użytki ekologiczne i tereny różne (4 ha).

Przez obszar Gminy przebiega droga wojewódzka nr 560 relacji Brodnica-Rypin-Sierpc, na której odbywa się ruch lokalny oraz tranzytowy. Uzupełnienie sieci dróg stanowią drogi powiatowe (26 km) oraz gminne.

Gmina Osiek posiada również potencjał przyrodniczy oraz kulturowy. Na jej terenie położony jest fragment rezerwatu "Rzeka Drwęca" oraz obszar chronionego krajobrazu "Obszar doliny Drwęcy", a także kilka użytków ekologicznych oraz pomnik przyrody. Poza tym na terenie Gminy zachowało się kilkadziesiąt obiektów o znaczącej wartości kulturowej. Zgodnie z klasyfikacją użytkową konserwatorskiej ewidencji zabytków architektury są to: 2 zespoły sakralne, 19 obiektów zabudowy mieszkalnej, 2 obiekty techniki i kultury materialnej, 1 park historyczny, 8 cmentarzy i 2 grodziska.

DEMOGRAFIA

Demografia jest bardzo istotnym czynnikiem umożliwiającym zbadanie gminy pod kątem prawidłowości zjawisk ludnościowych w konkretnych warunkach społecznych i gospodarczych danego terytorium. Przeprowadzona w

¹ Rozdział został opracowany na podstawie danych statystycznych gminy Osiek, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Stanu Cywilnego w Osieku, Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy, Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy na dzień 31.12.2018 r. oraz danych GUS BDL według stanu na dzień 31.12.2017 r.

oparciu o dane statystyczne analiza struktury mieszkańców, ich rozmieszczenia, migracji oraz salda urodzeń i zgonów, prowadzi do zdiagnozowania podstawowych problemów występujących na danym obszarze.

Według danych Urzędu Stanu Cywilnego w Osieku na dzień 31.12.2018 r. Gminę zamieszkiwało 4016 osób (zameldowanych na pobyt stały), wśród których 49,9 % stanowiły kobiety, a 50,1 % mężczyźni. Największymi pod względem ludności sołectwami są Osiek (972 osoby) i Strzygi (484 osoby). W latach 2010 – 2018 liczba ludności na terenie gminy Osiek zmalała o ok 2,9 % (120 osób).

Tabela 3. Liczba ludności na terenie gminy Osiek w latach 2010 -2018.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba ludności	4 136	4 096	4 096	4 098	4 103	4 077	4 067	4 023	4 016

Źródło: GUS BDL, USC w Osieku

Wpływ na systematycznie zmniejszającą się liczbę mieszkańców może mieć ujemny przyrost naturalny oraz niekorzystne saldo migracji. W roku 2017 odnotowano przyrost naturalny na poziomie -12 oraz zarejestrowano 32 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 56 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Osiek -24. W tym samym roku nikt nie zameldował się z zagranicy. Natomiast zarejestrowano 5 wymeldowań za granicę, z tej przyczyny w analizowanym roku saldo migracji zagranicznych wynosi -5 (dane GUS na dzień 31.12.2017 r.).

Tabela 4. Struktura mieszkańców gminy Osiek w latach 2012-2017 z podziałem na ekonomiczne grupy wiekowe

Ekonomiczne grupy wieku	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	885	865	857	835	830	821
Liczba osób w wieku produkcyjnym	2 551	2 557	2 575	2 568	2 548	2 499
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	660	676	671	674	689	703

Źródło: GUS BDL

Zarówno w gminie Osiek jak i w większości gmin w Polsce zauważalny jest postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Szczegółowe dane statystyczne obrazujące tę tendencję zawiera Tabela nr 4. W 2017 r. osób w wieku poprodukcyjnym przybyło o 6,5%, w porównaniu do roku 2012. Natomiast przypadku osób do 17 roku życia w analogicznym przedziale czasowym odnotowano spadek ich liczebności o 7,2 %. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w społeczeństwie wynika z dwóch podstawowych zjawisk: ujemnego przyrostu naturalnego przy jednoczesnym wydłużaniu się długości życia osób starszych.

POMOC SPOŁECZNA

Dużą część budżetu gminy Osiek stanowią wydatki związane z wykonywaniem zadań własnych i zleconych w obszarze udzielanej pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających ze

świadczeń pomocy społecznej, form wsparcia, programów i projektów. W 2018 roku w ramach działu 852 - Pomoc społeczna wydatkowano kwotę 485 124,90 zł oraz działu 855 – Rodzina 4 801 155,47 zł, co razem stanowiło 29,39% całego budżetu Gminy.

W tabeli nr 5 wskazano dane, które zawierają rzeczywistą liczbę gospodarstw domowych, które w danym roku skorzystały ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej. Pomimo widocznego znacznego spadku ilości udzielanych świadczeń w poszczególnych latach, nadal prawie 9 % gospodarstw domowych korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej.

Tabela 5. Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Osiek	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]
	223	195	175	186	192	142	130	109	100

Źródło: GUS BDL, GOPS w Osieku

BEZROBOCIE

Jednym w ważniejszych mierników poziomu życia danej wspólnoty samorządowej oraz przyczyn ubożenia i wykluczenie społeczne mieszkańców jest bezrobocie. Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy (dane na dzień 31.12.18r.) spośród 2515 osób w wieku produkcyjnym, 128 nie miało pracy. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy Osiek wynosi 5,08 %. Z tego ponad 27 % stanowią osoby bezrobotne pozostające bez pracy ponad 24 miesiące.

EDUKACJA

Zgodnie z Uchwałą Nr VII/36/2019 Rady Gminy Osiek z dnia 29 maja 2019 roku w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Osiek oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od 1 września 2019 r., po reformie oświaty likwidującej szkoły gimnazjalne, kształcenie dzieci i młodzieży na etapie szkoły podstawowej odbywa się w dwóch placówkach tj. Szkole Podstawowej w Strzygach oraz Szkole Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechów w Osieku.

Pod względem jakości edukacji i osiągniętych w latach 2016-2018 wyników Gmina pozytywnie wyróżniała się w regionie. O czym świadczą osiągnięte rezultaty na sprawdzianie szóstoklasisty w 2016 roku² oraz egzaminie gimnazjalnym w 2018 roku. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane poniżej w tabelach nr 6 i 7. Zarówno z przedmiotów humanistycznych jak i matematyczno – przyrodniczych uczniowie z terenu gminy Osiek uzyskali wyniki wyższe lub równe średniej dla powiatu brodnickiego oraz województwa kujawsko – pomorskiego. Jedynie z języka angielskiego w szkołach podstawowych jak i w gimnazjum odnotowano wyniki poniżej poziomu powiatu oraz województwa.

² Z uwagi na likwidację gimnazjów i przywrócenie ośmioklasowej szkoły podstawowej ostatni egzamin szóstoklasisty odbył się w 2016 roku.

Tabela 6. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w roku 2016.

Jednostka	I część			II część
	j. polski	matematyka	razem	j. angielski
województwo kujawsko - pomorskie	69	51	60	68
powiat brodnicki	69	53	61	65
gmina Osiek	69	55	62	63

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

Tabela 7. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku 2018.

Jednostka	j. polski	historia i wiedza o społeczeństwie	matematyka	przyroda	j. angielski (podstawowy)
województwo kujawsko - pomorskie	66	56	49	53	65
powiat brodnicki	62	54	49	52	60
gmina Osiek	66	58	53	53	56

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

Jednak uczniowie z terenu gminy Osiek nieco słabiej wypadli podczas, przeprowadzonego po raz pierwszy w 2019 roku, sprawdzianu kończącego ośmioklasową szkołę podstawową. Z matematyki, języka polskiego oraz angielskiego uczniowie uzyskali wyniki niższe o kilka punktów procentowych od średniej dla powiatu brodnickiego oraz województwa kujawsko – pomorskiego.

Tabela 8. Wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w roku 2019.

Jednostka	j. polski	matematyka	j. angielski
województwo kujawsko - pomorskie	60	41	55
powiat brodnicki	58	41	49
gmina Osiek	52	37	43

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

GOSPODARKA

W latach 2012 – 2018 zwiększyła się o ok 13,5 % liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Osiek (tab. nr 8). Zgodnie z danymi zawartymi w rejestrze REGON w strukturze podmiotów gospodarki narodowej według liczby pracujących w gminie Osiek dominują tzw. mikroprzedsiębiorstwa, w których pracuje do

9 osób. Stanowiły one w całym badanym okresie prawie 96 % wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników stanowiły niecałe 4% wszystkich podmiotów.

Tabela 9. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba podmiotów	178	181	183	187	192	197	202

Źródło: GUS BDL

Według danych GUS na koniec 2018 roku działalność gospodarczą na terenie gminy Osiek prowadziło 246 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. Zdecydowana większość z nich, bo aż 96 % należała do sektora prywatnego, a jedynie 4 % do sektora publicznego.

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Podmioty gospodarki narodowej ogółem w tym:	216	221	223	228	236	240	246
Sektor publiczny	10	10	10	10	10	9	9
Sektor prywatny	206	211	213	218	226	231	236

Źródło: GUS BDL

SFERA TECHNICZNA, PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA ORAZ ŚRODOWISKOWA

W gminie Osiek dzięki sukcesywnym inwestycjom w zakresie rozbudowy infrastruktury zaopatrzenia w wodę dobrze jest rozwinięta sieć wodociągowa. Według danych GUS na dzień 31.12.2017 roku 97 % ogółu ludności gminy Osiek była podłączona do instalacji wodociągowej. Wskaźnik zwodociągowania Gminy jest o 2,5 % wyższy niż wartość dla całego powiatu brodnickiego.

W miejscach występowania zwartej zabudowy skanalizowane zostały następujące miejscowości: Osiek, Kolonia Osiek, Obórki, Tadajewo oraz Strzygi. Natomiast w przypadku zabudowy rozproszonej, gdzie budowa kanalizacji jest nieuzasadniona ze względów ekonomicznych, gospodarka wodno-ściekowa jest realizowana poprzez przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz szamba.

Przez obszar gminy Osiek, wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 560, przebiega gazociąg relacji: Brodnica – Osiek – Rypin.

Na terenie Gminy nie występują typowe przestrzenie zdegradowane o charakterze przemysłowych, wojskowym, transportowym czy związane z działalnością eksploatacyjną kopalń. Jednak problemem jest zanieczyszczenie powietrza powodowane przez transport samochodowy i stosowanie tradycyjnych źródeł ogrzewania w gospodarstwach domowych.

Jednym z głównych problemów ze sfery technicznej oraz przestrzenno – funkcjonalnej z jakimi zmagają się gmina Osiek jest zły stan techniczny części budynków użyteczności publicznej, w tym przede wszystkim świetlic wiejskich,

a także niewystarczająca w stosunku do potrzeb infrastruktura rekreacyjna oraz sportowa. Wszystkie te braki mają wpływ na niedostateczne wykorzystanie potencjału Gminy, a także pogłębianie istniejących problemów społecznych. Istniejące bariery architektoniczne oraz brak infrastruktury rekreacyjnej może prowadzić do wykluczenia części społeczeństwa, a w szczególności osób starszych oraz korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, które nie mają możliwości i środków na korzystanie z bazy infrastrukturalnej poza granicami Gminy.

WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY GMINY

Podczas przeprowadzonej diagnozy, opartej przede wszystkim na analizie danych statystycznych, zwrócono uwagę zarówno na pozytywne (P) jak negatywne (N) zjawiska występujące na terenie gminy Osiek, wśród których wyróżniono:

- niskie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty w 2019 r. w placówkach oświatowych na terenie gminy Osiek (N);
- zmniejszającą się liczbą ludności, będącą pochodną ujemnego przyrostu naturalnego oraz niekorzystnego salda migracji (N);
- wysokie uzależnianie od świadczeń z pomocy społecznej (N);
- postępujący proces starzenia się społeczeństwa (N);
- nieduży udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy Osiek (P);
- zły stan techniczny części budynków użyteczności publicznej, w tym przede wszystkim świetlic wiejskich(N);
- wyższy dla powiatu brodnickim wskaźnik zwodociągowania Gminy (P);
- niewystarczającą w stosunku do potrzeb infrastruktura rekreacyjna i sportowa (N).

3. DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO GMINY

Delimitacja obszaru zdegradowanego na terenie gminy Osiek została sporządzona zgodnie wytycznymi określonymi w rozdziale 6.4.2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na obszarach wiejskich regionu będącym częścią *Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego przeprowadzono w oparciu o listę wskaźników dla obszarów wiejskich, które zostały określone w *Załączniku nr 3. Lista wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w mieście, jednostce struktury przestrzeni miejskiej lub miejscowości z informacją, których wskaźników nie można wybierać łącznie*.

Tabela 11. Liczba mieszkańców oraz powierzchnia poszczególnych sołectw gminy Osiek.

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności (meldunek na pobyt stały) – stan na dzień 31.12.2018 r.	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców gminy	Powierzchnia sołectwa	Udział w całkowitej powierzchni gminy
1.	Osiek	972	24,20%	933,35	12,44%
2.	Osiek Kolonia	89	2,22%	201,01	2,68%
3.	Jeziorki	114	2,84%	188,53	2,51%
4.	Łapinóż	212	5,28%	651,01	8,68%
5.	Wrzeszewo	216	5,38%	430,05	5,73%
6.	Tomaszewo	132	3,29%	302,63	4,03%
7.	Warpalice	217	5,40%	451,00	6,01%
8.	Strzygi	484	12,05%	734,27	9,79%
9.	Sumin	233	5,80%	500,98	6,68%
10.	Sumówko	124	3,09%	424,49	5,66%
11.	Kretki Małe	350	8,72%	714,39	9,52%
12.	Kretki Duże	132	3,29%	282,00	3,76%
13.	Szynkowizna	150	3,74%	352,49	4,70%
14.	Kujawa	222	5,53%	435,79	5,81%
15.	Dębowo	102	2,54%	260,84	3,48%
16.	Obórki	113	2,81%	301,39	4,02%
17.	Tadajewo	154	3,83%	335,98	4,48%
	Razem	4016		7500,20	

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Osieku, GUS BDL

Pierwszym etapem delimitacji obszarów zdegradowanych była analiza poszczególnych sołectw pod kątem występowania problemów społecznych. Podczas analizy posłużono się różnym zestawem wskaźników dla poszczególnych sołectw. Analiza została przeprowadzona podstawie danych statystycznych dotyczących gminy Osiek, które zostały pozyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku, Urzędu Stanu Cywilnego w Osieku, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku, Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

W tabelach zaznaczano kolorem czerwonym wyniki wskaźników, które były mniej korzystne niż wartości dla całej Gminy. Wskaźniki, które zostały wykorzystane do diagnozy występujących w poszczególnych sołectwach problemów społecznych to:

- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze;
- Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze;
- Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze;
- Udział gospodarstw domowych -stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze;
- Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze;
- Sołectwo należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego).

Tabela 12. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w sołectwach Osiek, Osiek Kolonia, Jeziorki, Łąpinóż, Wrzeszewo, Tomaszewo, Strzygi, Sumin, Kretki Małe, Kretki Duże, Szynkowizna, Kujawa, Dębowo, Obórki.

Sołectwo	Liczba ludności (meldunek na pobyt stały)	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Osiek	972	167	17,18%
Osiek Kolonia	89	13	14,61%
Jeziorki	114	12	10,53%
Łąpinóż	212	38	17,92%
Wrzeszewo	216	26	12,04%
Tomaszewo	132	19	14,39%
Warpalice	217	40	18,43%
Strzygi	484	77	15,91%
Sumin	233	42	18,03%

Kretki Małe	350	64	18,23%
Kretki Duże	132	18	13,64%
Szynkowizna	150	19	12,67%
Kujawa	222	34	15,32%
Dębowo	102	18	17,65%
Obórki	113	15	13,27%
Gmina Osiek	4016	659	16,41%

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 13. Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach Osiek Kolonia, Łąpinóż, Wrzeszewo, Strzygi, Sumówko, Kretki Małe, Kretki Duże, Kujawa, Obórki i Tadajewo.

Sołectwo	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych 12 m-cy i dłużej	Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Osiek Kolonia	57	1	1,75%
Łąpinóż	144	2	1,39%
Wrzeszewo	131	1	0,76%
Strzygi	315	7	2,22%
Sumówko	74	1	1,35%
Kretki Małe	218	4	1,83%
Kretki Duże	90	4	4,44%
Kujawa	131	3	2,29%
Obórki	74	0	0,00%
Tadajewo	85	2	2,35%
Gmina Osiek	2515	60	2,39%

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 14. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku w sołectwach Warpalice, Kretki Małe, Kretki Duże, Szynkowizna, Kujawa i Łapinóż.

Sołectwo	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 r.ż.)	Liczba osób do 17 r.ż., na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w 2018 r.	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Warpalice	45	10	22,22%
Kretki Małe	69	26	37,68%
Kretki Duże	24	4	16,67%
Szynkowizna	21	7	33,33%
Kujawa	57	14	24,56%
Łapinóż	30	8	26,67 %
Gmina Osiek	842	233	27,67%

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 15. Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych w sołectwach Osiek, Strzygi, Sumin, Dębowo, Obórki i Tadajewo.

Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych	Liczba interwencji Policji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego (dane z Policji)	Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Osiek	335	21	6,27%
Strzygi	140	9	6,43%
Sumin	59	5	8,47%
Dębowo	21	1	4,76%
Obórki	42	7	16,67%
Tadajewo	39	0	0,00%
Gmina Osiek	1130	83	7,35%

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 16. Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem w sołectwach Osiek Kolonia, Jeziorki, Wrzeszewo, Tomaszewo i Warpalice.

Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych	Liczba gospodarstw domowych stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej	Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze
Osiek Kolonia	21	2	9,52%
Jeziorki	24	3	12,50%
Wrzeszewo	26	5	19,23%
Tomaszewo	38	4	10,53%
Warpalice	66	2	3,03%
Sumówko	31	2	6,45%
Gmina Osiek	1130	100	8,85%

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 17. Sołectwo należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego)

Sołectwo	Sołectwo należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego) ³
Warpalice	TAK
Strzygi	TAK
Sumin	TAK
Sumówko	TAK
Tadajewo	TAK

Źródło: Opracowanie własne

³ Zgodnie z Uchwałą Nr VII/36/2019 Rady Gminy Osiek z dnia 29 maja 2019 roku w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Osiek oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od 1 września 2019 r., po reformie oświaty likwidującej szkoły gimnazjalne, kształcenie dzieci i młodzieży na etapie szkoły podstawowej odbywa się w dwóch placówkach tj. Szkole Podstawowej w Strzygach oraz Szkole Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechów w Osieku. Granice obwodu poszczególnych Szkoły Podstawowej w Osieku obejmują następujące sołectwa: Strzygi, Sumin, Sumówko, Tadajewo oraz Warpalice.

Tabela 18. Wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w roku 2019.

Jednostka	j. polski	matematyka	j. angielski
województwo kujawsko - pomorskie	60	41	55
gmina Osiek	52	37	43
Szkoła Podstawowa w Strzygach (obsługuje uczniów z sołectw: Warpalice, Strzygi, Sumin, Sumówko i Tadajewo)	49	38	40

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

Zgodnie z „Zasadami regionalnymi” do obszaru zdegradowanego zalicza się sołectwa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

1. Na terenie sołectwa identyfikuje się co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami określonymi na liście wskaźników stanu kryzysowego dla obszarów wiejskich; jednocześnie wskaźniki te przyjmują w sołectwach wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy.
2. Na terenie sołectwa występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiskach reprezentujące jedną z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Podczas analizy posłużono się różnym zestawem wskaźników dla poszczególnych sołectw.

W tabeli nr 17 przedstawiono podsumowanie analizy wskaźnikowej, która posłużyła do wskazania sołectw charakteryzujących się występowaniem co najmniej dwóch problemów ze sfery społecznej. W tabeli przeanalizowano również wskaźnik ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej dot. występowania obiektów o niewystarczającym wyposażeniu w infrastrukturę aktywizacji społecznej. Wartości wskaźników dla poszczególnych sołectw analizowano w odniesieniu do średniej wartości dla gminy Osiek. Kolorem czerwonym zaznaczono wskaźniki, które przyjmują niekorzystne wartości w stosunku do średniej dla gminy tym samym ujawniają występujący stan kryzysowy w danym sołectwie, a zielonym korzystniejsze niż średnia dla gminy. Na podstawie przeprowadzonej analizy wytypowano do dalszej diagnozy sołectwa: Kretki Małe oraz Sumin, ponieważ stwierdzono w nich występowanie co najmniej 2 problemów społecznych oraz 1 ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 19. Zestawienie analizy wskaźnikowej

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych -stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze	Sołectwo należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	Liczba wskaźników społecznych o wartościach mniej korzystnych niż średnia dla Gminy	Wskaźnik przestrzenno-funkcyjny: Występowanie obiektów o niewystarczającym wyposażeniu w infrastrukturę aktywizacji społecznej
Osiek	17,18%	x	x	6,27%	x		1	NIE
Osiek Kolonia	14,61%	1,75%	x	x	9,52%		1	NIE
Jeziorki	10,53%	x	x	x	12,50%		1	NIE
Łapinóż	17,92%	1,39%	26,67 %	x	x		1	NIE
Wrzeszewo	12,04%	0,76%	x	x	19,23%		1	NIE
Tomaszewo	14,39%	x	x	x	10,53%		1	NIE
Warpalice	x	x	22,22%	x	3,03%	TAK	1	NIE
Strzygi	15,91%	2,22 %	x	6,43%	x	TAK	1	NIE
Sumin	18,03%	x	x	8,47%	x	TAK	3	TAK ⁴
Sumówko	x	1,35%	x	x	6,45%	TAK	1	NIE
Kretki Małe	18,23%	1,83%	37,68%	x	x		2	TAK ⁵
Kretki Duże	13,64%	4,44%	16,67%	x	x		0	NIE
Szynkowizna	12,67%	x	33,33%	x	x		1	NIE

⁴ Budynek, w którym znajduje się świetlica wiejska wymaga remontu m.in. w zakresie zmiany systemu ogrzewania oraz modernizacji oświetlenia, wykonania niezbędnych instalacji, wymiany posadzki, remontu łazienek, wykonania elewacji oraz podjazdu dla osób niepełnosprawnych, częściowej wymiany stolarki drzwiowej i okiennej, wykonania kompleksowego remontu wewnątrz budynku, wymiany zbiornika na szambo, oraz zagospodarowania i oświetlenia terenu wokół budynku do potrzeb działań społecznych. Również stan wyposażenia świetlicy jest niewystarczający i wymaga doposażenia.

⁵ Budynek, w którym znajduje się świetlica wiejska wymaga remontu m.in. w zakresie zmiany systemu ogrzewania, wykonania niezbędnych instalacji, wymiany posadzki, remontu zaplecza kuchennego oraz łazienek wraz z ich dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, ocieplenia i zmiany pokrycia dachu, częściowej wymiany stolarki drzwiowej i okiennej, wykonania kompleksowego remontu wewnątrz budynku celu dostosowania go do potrzeb działań społecznych. Również stan wyposażenia świetlicy jest niewystarczający i wymaga doposażenia.

Kujawa	15,32%	2,29%	24,56%	x	x		0	TAK ⁶
Dębowo	17,65%	x	x	4,76%	x		1	NIE
Obórki	13,27%	0,00%	x	16,67%	x		1	NIE
Tadajewo	x	2,35%	x	0,00%	x	TAK	1	NIE
Wartość wskaźnika dla Gminy	16,41%	2,39%	27,67%	7,35%	8,35%	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne

⁶ Budynek, w którym znajduje się świetlica wiejska wymaga remontu m.in. w zakresie zmiany systemu ogrzewania, wykonania niezbędnych instalacji, remontu łazienek wraz z ich dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, częściowej wymiany stolarki drzwiowej i okiennej, wykonania kompleksowego remontu wewnątrz budynku celu dostosowania go do potrzeb działań społecznych. Również stan wyposażenia świetlicy jest niewystarczający i wymaga doposażenia.

Do obszaru zdegradowanego na terenie gminy Osiek włączono dwa sołectwa: Sumin i Kretki Małe, ponieważ na ich terenie identyfikuje się co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami oraz jednocześnie występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę aktywizacji społecznej. Na zamieszczonej poniżej mapie w sposób graficzny zaprezentowano granice wyznaczonego obszaru zdegradowanego na terenie gminy Osiek

Mapa 2. Obszar zdegradowany na terenie gminy Osiek

Źródło: Opracowanie własne

4. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI GMINY

Obszar rewitalizacji to część obszaru zdegradowanego, w którym zdiagnozowano szczególne nasilenie negatywnych zjawisk. Jedną z kluczowych kwestii było to, aby zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, obszar rewitalizacji łącznie nie przekraczał 20% powierzchni gminy oraz nie koncentrował więcej niż 30% ogółu ludności gminy.

Tabela 20. Powierzchnia oraz ludność na obszarze rewitalizacji

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności (meldunek na pobyt stały) – stan na dzień 31.12.2018 r.	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców gminy	Powierzchnia sołectwa	Udział w całkowitej powierzchni gminy
1.	Sumin	233	5,80%	500,98	6,68%
2.	Kretki Małe	350	8,72%	714,39	9,52%
3.	Gmina Osiek	4016	100%	7500,20	100%
4.	Obszar rewitalizacji	583	14,52%	1215,37	16,2%

Źródło: Opracowanie własne

Wybór obszaru rewitalizacji poprzedzono określeniem celu głównego Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Osiek na lata 2019-2023. Z uwagi na to, że w skład obszaru zdegradowanego włączone dwa sołectwa, w których zdiagnozowano różne problemy, poszczególnym obszarom przyporządkowano następujące cele rewitalizacji:

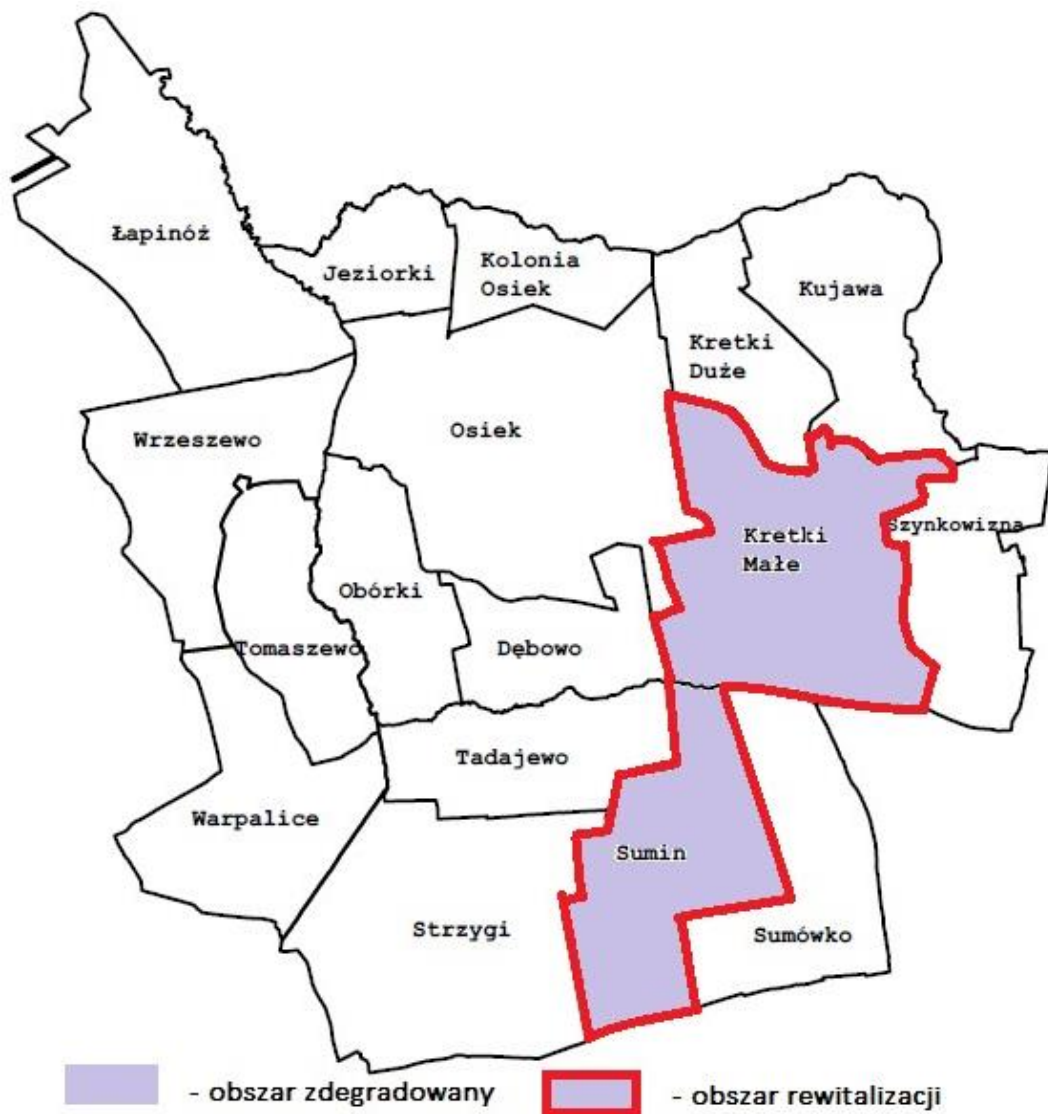
- I. **Cel główny działań rewitalizacyjnych w sołectwie Sumin:** Rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

Uzasadnienie wybranego celu: sołectwo należy rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia, co ustalono zgodnie z wytycznymi „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”). Mimo istniejącego stanu kryzysowego na tym obszarze lokalne organizacje są zainteresowane prowadzeniem zajęć aktywizujących oraz rozwijających pasje wśród społeczności lokalnej. Jest to obszar, którego potencjał oraz istniejące zasoby można z pozytywnym skutkiem wykorzystać także dla całej Gminy w działaniach rewitalizacyjnych.

- II. **Cel główny działań rewitalizacyjnych w sołectwie Kretki Małe:** Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.

Uzasadnienie wybranego celu: sołectwo wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik udziału dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze, co ustalono zgodnie z wytycznymi „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”). Mimo istniejącego stanu kryzysowego na tym obszarze lokalne organizacje są zainteresowane prowadzeniem zajęć aktywizujących wśród społeczności lokalnej na terenie sołectwa Kretki Małe.

Mapa 3. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Osiek

Źródło: Opracowanie własne

5. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

5.1. KRETKI MAŁE

Sołectwo Kretki Małe zlokalizowane jest we wschodniej części gminy Osiek. Centrum miejscowości jest oddalone od Urzędu Gminy w Osieku o ok 4,5 kilometra. Pod względem liczby mieszkańców (350 osób wg stanu na dzień 31.12.2019 r.) oraz zajmowanej powierzchni (714,39 ha) zajmuje trzecie miejsce wśród wszystkich sołectw z terenu Gminy.

SFERA SPOŁECZNA

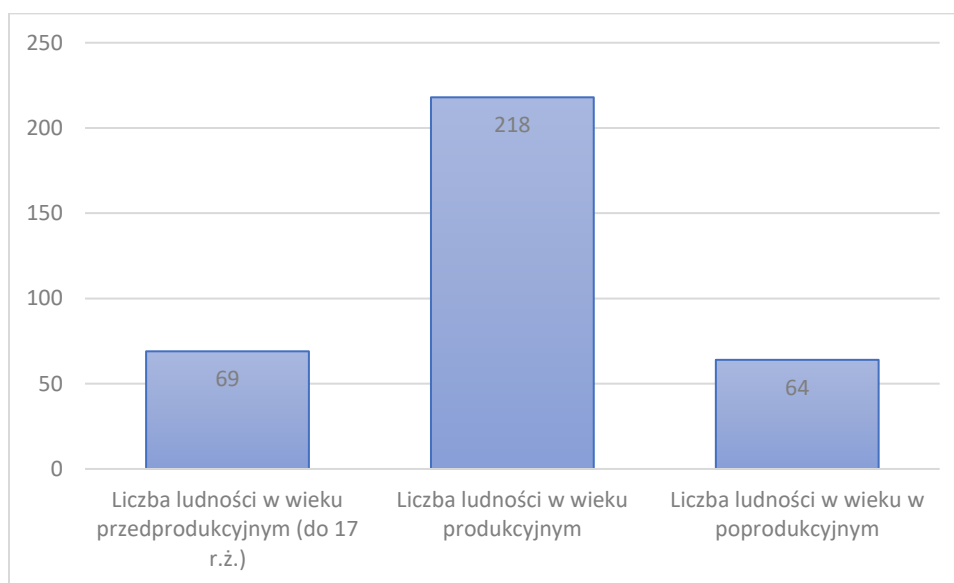
Demografia jest bardzo istotnym czynnikiem umożliwiającym zbadanie gminy pod kątem prawidłowości zjawisk ludnościowych w konkretnych warunkach społecznych i gospodarczych danego terytorium. Przeprowadzona w oparciu o dane statystyczne analiza struktury mieszkańców prowadzi do zdiagnozowania podstawowych problemów występujących na danym obszarze.

Struktura wiekowa społeczeństwa

Sołectwo Kretki Małe zamieszkuje 350 osób. Struktura wiekowa ludności przedstawia się następująco:

- 19,66% stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (w gminie osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 20,97% ogółu mieszkańców);
- 62,11% stanowią osoby w wieku produkcyjnym (w gminie osoby w wieku produkcyjnym stanowią 62,62% ogółu mieszkańców);
- 18,23% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym (w gminie osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 16,41% ogółu mieszkańców).

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności sołectwa Kretki Małe

Źródło: Opracowanie własne

Z uwagi na duży udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa zamieszkującego sołectwo Kretki Małe, jednym z wyzwań rewitalizacyjnych na terenie gminy Osiek powinny być działania skierowane do seniorów, aby zmniejszyć ryzyko ich wykluczenia i marginalizacji w życiu lokalnej społeczności.

Pomoc społeczna

Ponadto na terenie sołectwa Kretki Małe widoczne jest duże uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, o czym świadczy fakt, że na 37,68 % wszystkich dzieci do lat 17, zamieszkujących wyznaczony obszar rewitalizacji, rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Dlatego bardzo istotne jest przekazywanie pozytywnych wzorów oraz postaw dzieciom i młodzieży, które wywodzą się z rodzin korzystających z pomocy społecznej. W ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinno zaplanować się zadania skierowane na:

- integrację grup społeczności narażonych na wykluczenie społeczne;
- zmniejszenie poziomu ubóstwa;
- zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego;
- zwiększenie dostępności infrastruktury dla dzieci młodzieży;
- wzrost aktywności społecznej na obszarach problemowych.

SFERA GOSPODARCZA

Jednym w ważniejszych mierników poziomu życia danej wspólnoty samorządowej oraz przyczyn ubożenia i wykluczenie społeczne mieszkańców jest bezrobocie. Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy (dane na dzień 31.12.18r.) spośród 218 osób w wieku produkcyjnym 10 nie miało pracy. Z tego ponad 40 % stanowiły osoby bezrobotne pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie sołectwa Kretki Małe kształtuje się na poziomie 4,59% i przyjmuje wartości korzystniejsze niż średnia dla całej gminy Osiek, która wynosi 5,08 %. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku wskaźnika badającego stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym. Dla całej Gminy wartość wskaźnika wynosi 2,39%, a dla sołectwa Kretki Małe 1,83%.

SFERA PRZESTRZENNO –FUNKCJONALNA I TECHNICZNA

W małych miejscowościach świetlica wiejska pełni bardzo ważną funkcję. Jest to na ogół jedyne miejsce, w którym spotyka się lokalna społeczność. Świetlice często muszą zastąpić domy kultury, czytelnie, biblioteki czy kino, ponieważ mieszkańcy obszarów wiejskich, którzy ze względu na miejsce zamieszkania i uwarunkowania społeczne mają utrudniony dostęp do szerokiej oferty kulturalnej placówek zlokalizowanych na obszarach miejskich. Jednak, aby mogła w pełni służyć społeczności lokalnej musi zostać wyremontowana oraz odpowiednio wyposażona. W tej chwili budynek, w którym znajduje się świetlica wiejska wymaga remontu m.in. w zakresie zmiany systemu ogrzewania, wykonania niezbędnych instalacji, wymiany posadzki, remontu zaplecza kuchennego oraz łazienek wraz z ich dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, ocieplenia i zmiany pokrycia dachu, częściowej wymiany stolarki drzwiowej i okiennej, wykonania kompleksowego remontu wewnątrz budynku celu dostosowania go do potrzeb działań społecznych. Również stan wyposażenia świetlicy jest niewystarczający i wymaga doposażenia.

Na terenie sołectwa działają organizacje społeczne takie jak Koło Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicza Straż Pożarna, które w ramach rewitalizacji będą współpracowały z Gminą przy realizacji działań społecznych. Ponadto kompleksowy remont budynku świetlicy pozwoli na rozszerzenie katalogu działań tych organizacji oraz będzie miał pozytywny wpływ na niwelowanie problemów zdiagnozowanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Na obszarze sołectwa Kretki Małe nie występują żadne formy ochrony przyrody. Nie odnotowano również zagrożeń związanych z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska.

Główne ciągi komunikacyjne przebiegające przez teren sołectwa są źródłem zanieczyszczenia powietrza. W sezonie grzewczym zanieczyszczenie powietrza wzrasta – z uwagi na to, że w większości budynki mieszkalne ogrzewane są w oparciu o węgiel i miał węglowy.

5.2. SUMIN

Sołectwo Sumin zlokalizowane jest w południowej części gminy Osiek. Centrum miejscowości jest oddalone od Urzędu Gminy w Osieku o prawie 8 kilometrów. Pod względem liczby mieszkańców (223 osób wg stanu na dzień 31.12.2019 r.) oraz zajmowanej powierzchni (500,98 ha) zajmuje czwarte miejsce wśród wszystkich sołectw z terenu Gminy.

SFERA SPOŁECZNA

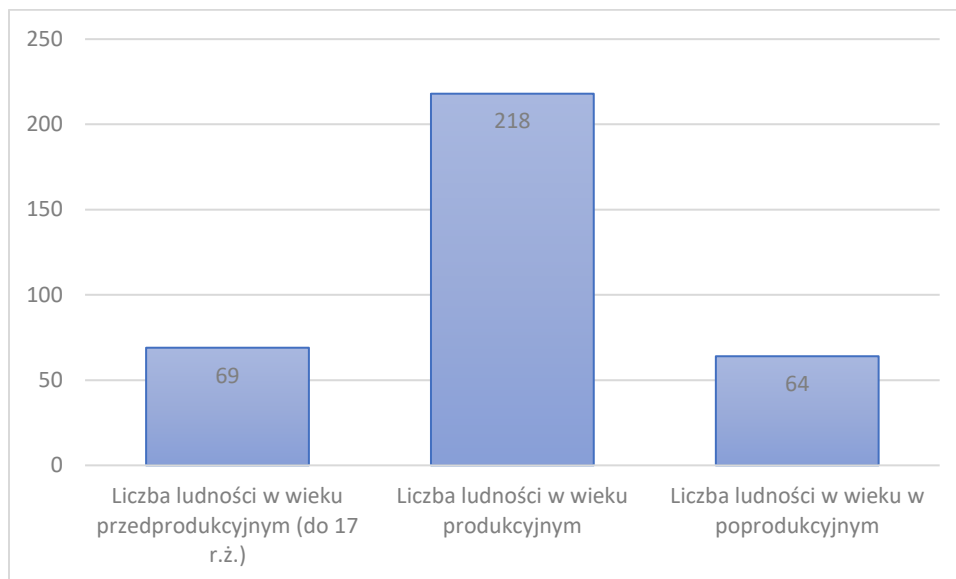
Demografia jest bardzo istotnym czynnikiem umożliwiającym zbadanie gminy pod kątem prawidłowości zjawisk ludnościowych w konkretnych warunkach społecznych i gospodarczych danego terytorium. Przeprowadzona w oparciu o dane statystyczne analiza struktury mieszkańców prowadzi do zdiagnozowania podstawowych problemów występujących na danym obszarze.

Struktura wiekowa społeczeństwa

Sołectwo Sumin zamieszkują 223 osoby. Struktura wiekowa ludności przedstawia się następująco:

- 20,17% stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (w gminie osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 20,97% ogółu mieszkańców);
- 61,80% stanowią osoby w wieku produkcyjnym (w gminie osoby w wieku produkcyjnym stanowią 62,62% ogółu mieszkańców);
- 18,03% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym (w gminie osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 16,41% ogółu mieszkańców).

Wykres 2. Struktura wiekowa ludności w sołectwie Sumin

Źródło: Opracowanie własne

Z uwagi na duży udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa zamieszkującego sołectwo Sumin, jednym z wyzwań rewitalizacyjnych na terenie gminy Osiek powinny być działania skierowane do seniorów, aby zmniejszyć ryzyko ich wykluczenia i marginalizacji w życiu lokalnej społeczności.

Pomoc społeczna

Na terenie sołectwa Sumin wskaźniki i dane statystyczne dotyczące pomocy społecznej kształtują na poziomie korzystniejszym niż średnia dla całej Gminy:

- udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze dla Sumina wynosi 4,26%, a wartość dla gminy Osiek 27,67%;
- udział gospodarstw domowych-stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze dla Sumina wynosi 5,08%, a wartość dla gminy Osiek 8,85%.

Bezpieczeństwo

W 2018 r. na terenie sołectwa odnotowano 5 interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego oraz porządku publicznego. Z tego względu stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze był o prawie jednej punkt procentowy wyższy niż średnia dla całej Gminy (Sumin – 8,47%, Gmina – 7,35%).

Edukacja

Obszar sołectwa Sumin po analizie wyników osiąganych na sprawdzianie ósmoklasistów został zaliczony do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia (szczegółowe dane znajdują się w rozdziale nr 3). Z uwagi na zdiagnozowany problem niskiego poziomu kształcenia konieczna jest interwencja, która doprowadzi do zwiększenia efektywności oraz jakości kształcenia dzieci z terenu sołectwa Sumin poprzez wdrożenie metod uczenia się, które przyczynią się do poprawy wyników osiąganych na egzaminach zewnętrznych.

SFERA GOSPODARCZA

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy (dane na dzień 31.12.18r.) spośród 144 osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących sołectwo Sumin 5 nie miało pracy. Z tego ponad 60 % stanowiły osoby bezrobotne pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie sołectwa Sumin kształtuje się na poziomie 4,47% i przyjmuje wartości korzystniejsze niż średnia dla całej gminy Osiek, która wynosi 5,08 %. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku wskaźnika badającego stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym. Dla całej Gminy wartość wskaźnika wynosi 2,39%, a dla sołectwa Sumin 2,08%.

SFERA PRZESTRZENNO – FUNKcjONALNA I TECHNICZNA

W miejscowościach położonych na terenie gminy wiejskich świetlica pełni bardzo ważną funkcję. Jest to na ogół jedyne miejsce, w którym spotyka się lokalna społeczność. Świetlice często muszą zastąpić domy kultury, czytelnie, biblioteki czy kino, ponieważ mieszkańcy obszarów wiejskich, którzy ze względu na miejsce zamieszkania i uwarunkowania społeczne mają utrudniony dostęp do szerokiej oferty kulturalnej placówek zlokalizowanych na obszarach wiejskich. Jednak, aby mogła w pełni służyć społeczności lokalnej musi zostać wyremontowana oraz odpowiednio wyposażona. W tej chwili budynek, w którym znajduje się świetlica wiejska został oddany do użytku w 1970 roku i wymaga remontu m.in. w zakresie zmiany systemu ogrzewania oraz modernizacji oświetlenia, wykonania niezbędnych instalacji, wymiany posadzki, remontu łazienek, wykonania elewacji oraz podjazdu dla osób niepełnosprawnych, częściowej wymiany stolarki drzwiowej i okiennej, wykonania kompleksowego remontu wewnątrz budynku, wymiany zbiornika na szambo, oraz zagospodarowania i oświetlenia terenu wokół budynku do potrzeb działań społecznych. Również stan wyposażenia świetlicy jest niewystarczający i wymaga doposażenia.

Na terenie sołectwa działają organizacje społeczne takie jak Koło Gospodyń Wiejskich oraz Stowarzyszenie rozwoju wsi Sumin, Sumówko i okolic, które w ramach rewitalizacji będą współpracowały z Gminą przy realizacji działań społecznych. Ponadto kompleksowy remont budynku świetlicy pozwoli na rozszerzenie katalogu działań tych organizacji oraz będzie miał pozytywny wpływ na niwelowanie problemów zdiagnozowanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Na obszarze sołectwa Sumin nie występują żadne formy ochrony przyrody. Nie odnotowano również zagrożeń związanych z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska.

Podobnie jak w przypadku Kretek Małych głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza są przebiegające przez teren sołectwa ciągi komunikacyjne. W sezonie grzewczym zanieczyszczenie powietrza wzrasta – z uwagi na to, że w większości budynki mieszkalne ogrzewane są w oparciu o węgiel i miał węglowy.

6. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Przy opracowaniu wizji obszaru rewitalizacji brano pod uwagę przede wszystkim działania, które doprowadzą do zmniejszenia lub likwidacji problemów, które zostały zdiagnozowane na etapie wyznaczania obszaru rewitalizacji. Zgodnie z przeprowadzoną delimitacją na terenie gminy Osiek do objęcia programem rewitalizacji zakwalifikowano sołectwa: Kretki Małe oraz Sumin. Obszary te zostały wybrane, ponieważ znajdują się w szczególnym stanie kryzysowym. Zgodnie z wytycznymi opisanymi w rozdziale 6.4.2 Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 rewitalizację w Kretkach Małym zamierza się przeprowadzić w oparciu o cel D tj. zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej. Natomiast rewitalizacji w Suminie został przyporządkowany cel C, czyli rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

Gmina Osiek dzięki realizacji zaplanowanych do 2023 roku działań społecznych oraz infrastrukturalnych, których priorytetem jest zapewnienie dobrych warunków życia dla mieszkańców, doprowadzi do zrównoważonego rozwoju społecznego wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Podczas diagnozy obszaru rewitalizacji wyszczególniono następujące problemy: starzenie się społeczeństwa, niski poziom kształcenia w placówkach oświatowych, dużą liczbę interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego, wysokie uzależnienie od świadczeń z pomocy społecznej, a także występowanie obiektów o niewystarczającym wyposażeniu w infrastrukturę aktywizacji społecznej.

W odpowiedzi na zdiagnozowane podczas delimitacji problemy zaplanowano szereg przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które prowadzone będą w Kretkach Małych oraz Suminie, z wykorzystaniem elementów aktywnej integracji o charakterze społecznym oraz edukacyjnym. Planowane są projekty zakładające m.in.:

- organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach oraz spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym oraz sportowym;
- organizowanie warsztatów i szkoleń tematycznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- wsparcie procesu edukacyjnego przez pomoc w nauce i przezwyciężaniu trudności szkolnych;
- wzmocnienie procesu integracji ze społeczeństwem;
- wzmocnienie poczucia własnej wartości oraz dostarczenie pozytywnych wzorców zachowań;
- zapewnienie bezpiecznych, a także nowych form spędzania czasu wolnego, rozwój talentów i zainteresowań;
- zagospodarowanie czasu osobom, które są zagrożone wykluczeniem społecznym;
- organizacja zajęć i spotkań mających wpływ na integrację osób z obszaru rewitalizacji;
- przeciwdziałanie przemocy poprzez organizację pikników integracyjnych poruszających tematykę różnego rodzaju przemocy, bezpieczeństwa, itp.;
- organizowanie zajęć oraz imprez tematycznych dla dzieci i młodzieży;
- prowadzenie zajęć i spotkań mających wpływ na integrację międzypokoleniową;
- przekazywanie pozytywnych wzorów, postaw dzieciom i młodzieży, które wywodzą się z rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz borykających się z problemem przemocy w rodzinie.

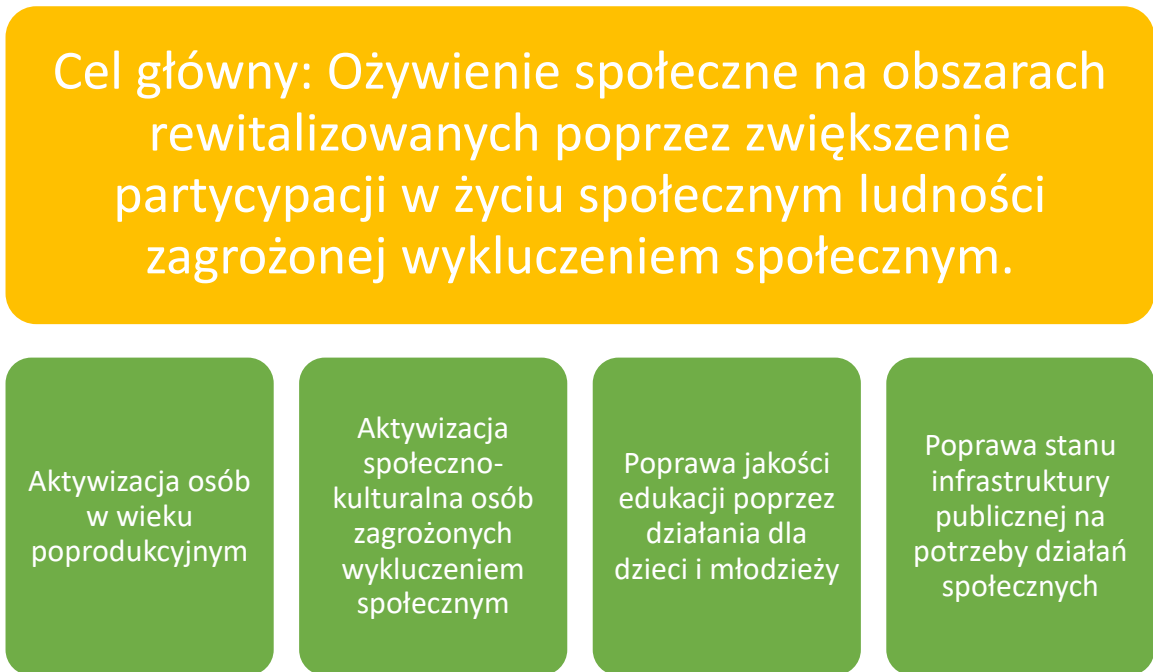
- przebudowę świetlic wiejskich w Kretkach Małych oraz Suminie na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej. Na terenie tych sołectw nie ma innych budynków, w których mógłby się odbyć zajęcia zaplanowane w ramach projektów społecznych.

Przewidywane do realizacji w ramach programu rewitalizacji działania będą miały pozytywny wpływ na niwelowanie zdiagnozowanych problemów społecznych oraz przestrzenno-funkcjonalnych. Przede wszystkim obszar rewitalizacji zostanie zaktywizowany oraz zintegrowany pod względem społecznym, Dzięki działaniom rewitalizacyjnym wszystkie grupy społeczne będą miały szanse rozwijania swoich zainteresowań oraz pasji również poprzez stworzenie poprawienie stanu technicznego świetlic wiejskich, które są niezbędne do prowadzenia działań społecznych. Ponadto przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w obszarze edukacji będzie miało bezpośredni wpływ na wzrost wyników uzyskiwanych przez z Sumina.

7. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK

W oparciu o przeprowadzoną we wcześniejszych rozdziałach niniejszego dokumentu diagnozę, w której zidentyfikowano negatywne zjawiska ze sfery infrastrukturalnej oraz przede wszystkim społecznej, a także biorąc pod uwagę wyniki konsultacji społecznych oraz potencjał Gminy sformułowano cel główny rewitalizacji i przyporządkowano do niego odpowiednie kierunki działania.

Schemat 5. Cel główny rewitalizacji oraz kierunki działania

Źródło: Opracowanie własne

Przypisane do celu głównego kierunki działania są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji. Realizacja odpowiednich przedsięwzięć założonych dla poszczególnych kierunków działania pozwoli na osiągnięcie sformułowanego celu głównego rewitalizacji. Wyznaczony cel główny został opisany za pomocą mierzalnych wskaźników, do których zostały określone wartości bazowe oraz docelowe. Szczegółowe dane dot. wskaźników zostały zaprezentowane w tabeli nr 21.

Tabela 21. Wskaźniki realizacji celów rewitalizacji

Wskaźnik	Wartość bazowa (2019 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze (Kretki Małe)	37,68%	28,99%

Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze (Sumin)	8,47%	5,08%
Wyniki osiągnięte przez uczniów (Sumin)	Poniżej średniej	Powyżej średniej
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, które zostały zaaktywizowane lub nabyły nowe kompetencje (Kretki Małe)	0	20
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, które zostały zaaktywizowane lub nabyły nowe kompetencje (Sumin)	0	15

Źródło: Opracowanie własne

8. LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 22. Lista głównych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ⁷	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sołectwo Kretki Małe i Sumin	CEL REWITALIZACJI: Ożywienie społeczne na obszarach rewitalizowanych poprzez zwiększenie partycypacji w życiu społecznym ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym								
	Kierunek działań: Aktywizacja osób w wieku poprodukcyjnym								
	Aktywizacja społeczno-kulturalna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym								
-	1. Bądźmy razem – animacja integracja społeczna	-	S	Gmina Osiek, lokalne organizacje społeczne	<p>W ramach projektu w świetlicach wiejskich zaplanowano działania animacyjno-kulturalne oraz szkoleniowe dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym tj. osób korzystających z pomocy społecznej, zagrożonych przemocą domową oraz seniorów. Działania podejmowane w ramach projektu to przede wszystkim</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach oraz spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym oraz sportowym; - organizowanie warsztatów i szkoleń tematycznych dla osób 	Świetlice wiejskie w Kretkach Małych oraz Suminie	50 000,00	<p>Wskaźniki RPO i LSR</p> <p>Kretki Małe:</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba osób objętych wsparciem w programie – 30 os. (w tym 12 os. w wieku poprodukcyjnym);</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 27 os. (w</p>	Listy obecności, dokumentacja projektowa

⁷ S- społeczny, PF – przestrzenno – funkcjonalny

					zagrożonych wykluczeniem społecznym; Organizowane formy aktywnego spędzania czasu przyjmą formę, która zwiększy popularność oraz zachęci do uczestnictwa w zajęciach zaplanowanych w świetlicach wiejskich. Przeprowadzone działania rewitalizacyjne wpłyną na stworzenie miejsca aktywizacji społecznej osób we wszystkich grupach wiekowych, a szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz w wieku poprodukcyjnym. Oczywiście nie ma możliwości zlikwidowania problemu starzejącego się społeczeństwa, jednakże poprzez realizację projektów społecznych w świetlicach wiejskich w Kretkach Małych oraz Suminie możemy wpłynąć na komfort życia tych osób, integrację międzypokoleniową, a także zapobiec wykluczeniu społecznemu.			tym 11 os. w wieku poprodukcyjnym); Sumin: Liczba osób objętych wsparciem w programie –20 os. (w tym 8 os. w wieku poprodukcyjnym); Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 18 os. (w tym 7 os. w wieku poprodukcyjnym);	
CEL REWITALIZACJI: Ożywienie społeczne na obszarach rewitalizowanych poprzez zwiększenie partycypacji w życiu społecznym ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym									
Kierunek działań: Aktywizacja społeczno-kulturalna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym									
Poprawa jakości edukacji poprzez działania dla dzieci i młodzieży									
Sołectwo Kretki Małe i Sumin	-	2.Klub młodzieżowy w Suminie i Kretkach Małych	S	Gmina Osiek, lokalne organizacje społeczne	W ramach projektu powstanie klub młodzieżowy działający na terenie dwóch sołectw tj. Kretki Małe i Sumin. Klub zakłada realizację następujących celów i działań: <ul style="list-style-type: none">– wsparcie procesu edukacyjnego przez pomoc w nauce i przezwyciężaniu trudności szkolnych;– wzmocnienie procesu integracji ze społeczeństwem;– wzmocnienie poczucia własnej wartości oraz dostarczenie pozytywnych wzorców zachowań;	Świetlice wiejskie w Kretkach Małych oraz Suminie	50 000,00	Wskaźniki RPO i LSR Kretki Małe: Wskaźniki produktu: Liczba osób objętych wsparciem w programie –16 os. Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 13 os.	Listy obecności, dokumentacja projektowa

					<p>– zapewnienie bezpiecznych, a także nowych form spędzanie czasu wolnego, rozwój talentów i zainteresowań.</p> <p>W ramach funkcjonowania klubu będą prowadzone przede wszystkim zajęcia mające na celu wskazanie nowych, ciekawych form spędzania wolnego czasu oraz pomoc dzieciom i młodzieży w nauce (szczególnie na terenie sołectwa Sumin). Ważne też będzie przekazywanie pozytywnych wzorów, postaw dzieciom i młodzieży, które wywodzą się z rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz borykających się z problemem przemocy w rodzinie.</p> <p>Dlatego przy wykorzystaniu przebudowanej infrastruktury planuje się m.in. organizację zajęć sportowo – rekreacyjnych, warsztatów i zajęć tematycznych, korepetycji, zajęć edukacyjnych nastwionych na rozwijanie kompetencji kluczowych dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania o charakterze edukacyjnym wpłyną pozytywnie na wzrost wyników nauczania osiągniętych przez uczniów na egzaminach zewnętrznych oraz wzrost aktywności społecznej na obszarach problemowych.</p>			<p>Sumin: Wskaźniki produktu: Liczba osób objętych wsparciem w programie –14 os.</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 12 os.</p>	
Sołectwo Kretki Małe i Sumin	CEL REWITALIZACJI: Ożywienie społeczne na obszarach rewitalizowanych poprzez zwiększenie partycypacji w życiu społecznym ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym								
	Kierunek działań: Aktywizacja społeczno-kulturalna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym								
Poprawa jakości edukacji poprzez działania dla dzieci i młodzieży									
Aktywizacja osób w wieku poprodukcyjnym									
-	3.Program aktywizacji osób zagrożonych	S	Gmina Osiek, lokalne organizacje społeczne	Świetlice będą wykorzystywane jako miejsce integracji i spotkań mieszkańców w różnym wieku. W ramach programu zaplanowano następujące działania:	Świetlice wiejskie w Kretkach Małych i Suminie	10 500,00 zł	Wskaźniki produktu: Liczba osób objętych wsparciem w programie –100 os.	Listy obecności, dokumentacja fotograficzna	

		wykluczeniem społecznym w gminie Osiek			<ul style="list-style-type: none"> – zagospodarowanie czasu osobom, które są zagrożone wykluczeniem społecznym; – organizacja zajęć i spotkań mających wpływ na integrację osób z obszaru rewitalizacji; – przeciwdziałanie przemocy poprzez organizację pikników integracyjnych poruszających tematykę różnego rodzaju przemocy, bezpieczeństwa, itp.; – organizowanie zajęć oraz imprez tematycznych dla dzieci i młodzieży; – organizacja zajęć i spotkań mających wpływ na integrację międzypokoleniową; – przekazywanie pozytywnych wzorów, postaw dzieciom i młodzieży, które wywodzą się z rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz borykających się z problemem przemocy w rodzinie. 			<p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna:</p> <p>Kretki Małe – 55 os. (w tym 20 os. w wieku poprodukcyjnym); Sumin – 40 os. (w tym 15 os. w wieku poprodukcyjnym);</p>	
CEL REWITALIZACJI: Ożywienie społeczne na obszarach rewitalizowanych poprzez zwiększenie partycypacji w życiu społecznym ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym									
Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury publicznej na potrzeby działań społecznych									
Sołectwo Kretki Małe	-	4.Remont świetlicy wiejskiej w Kretkach Małych na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej	PF	Gmina Osiek	Planowana na obszarze gminy Osiek rewitalizacja ma przede wszystkim służyć wsparciu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. osób w wieku poprodukcyjnym, rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz dzieci i młodzieży zamieszkujących obszar rewitalizacji. W tym celu niezbędne jest przeprowadzenie działań inwestycyjnych, które będą polegać na przeprowadzeniu kompleksowego remontu w świetlicy wiejskiej w Kretkach Małych wraz ze zmianą systemu ogrzewania oraz dostosowaniem obiektów do potrzeb	Świetlica wiejska w Kretkach Małych (dz. nr 157)	380 000,00 zł	<p>Wskaźniki RPO</p> <p>Wskaźniki produktu:</p> <p>Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.</p> <p>Wskaźniki LSR</p> <p>Wskaźniki rezultatu:</p>	Protokół odbioru robót

				<p>osób niepełnosprawnych. W ten sposób zmodernizowana świetlica wiejska stanowić będzie doskonałą bazę do organizacji wszelkiego rodzaju inicjatyw społecznych, takich jak spotkania integracyjne, kursy, zebrania, szkolenia, warsztaty, zajęcia edukacyjne itp. Tego typu działania będą miały pozytywny wpływ na zmniejszenie problemów zdiagnozowanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji.</p>			<p>Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz z obiektów użyteczności publicznej (%) – 50</p> <p>Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz kulturalnej (osoby) – 90</p> <p>Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 150 os.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sołectwo Sumin	-	5.Remont świetlicy wiejskiej w Suminie na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej	PF	Gmina Osiek	Planowana na obszarze gminy Osiek rewitalizacja ma przede wszystkim służyć wsparciu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. osób w wieku poprodukcyjnym, rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz dzieci i młodzieży zamieszkujących obszar rewitalizacji. W tym celu niezbędne jest przeprowadzenie działań inwestycyjnych, które będą polegać na przeprowadzeniu kompleksowego remontu w świetlicy wiejskiej w Suminie wraz ze zmianą systemu ogrzewania oraz dostosowaniem obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto przy świetlicy wiejskiej w Suminie w celu zwiększenia bezpieczeństwa oraz komfortu korzystania z obiektu zaplanowano montaż lamp zewnętrznych. W ten sposób zmodernizowana świetlica wiejska stanowić będzie doskonałą bazę do organizacji wszelkiego rodzaju inicjatyw społecznych, takich jak spotkania integracyjne, kursy, zebrania, szkolenia, warsztaty, zajęcia edukacyjne itp. Tego typu działania będą miały pozytywny wpływ na zmniejszenie problemów zdiagnozowanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji.	Świetlica wiejska w Suminie (dz. nr 117/1 i 340)	320 000,00 zł	Wskaźniki RPO Wskaźniki produktu: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźniki LSR Wskaźniki rezultatu: Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz z obiektów użyteczności publicznej (%) – 50 Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz kulturalnej (osoby) – 70 Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 120 os.	Protokół odbioru robót

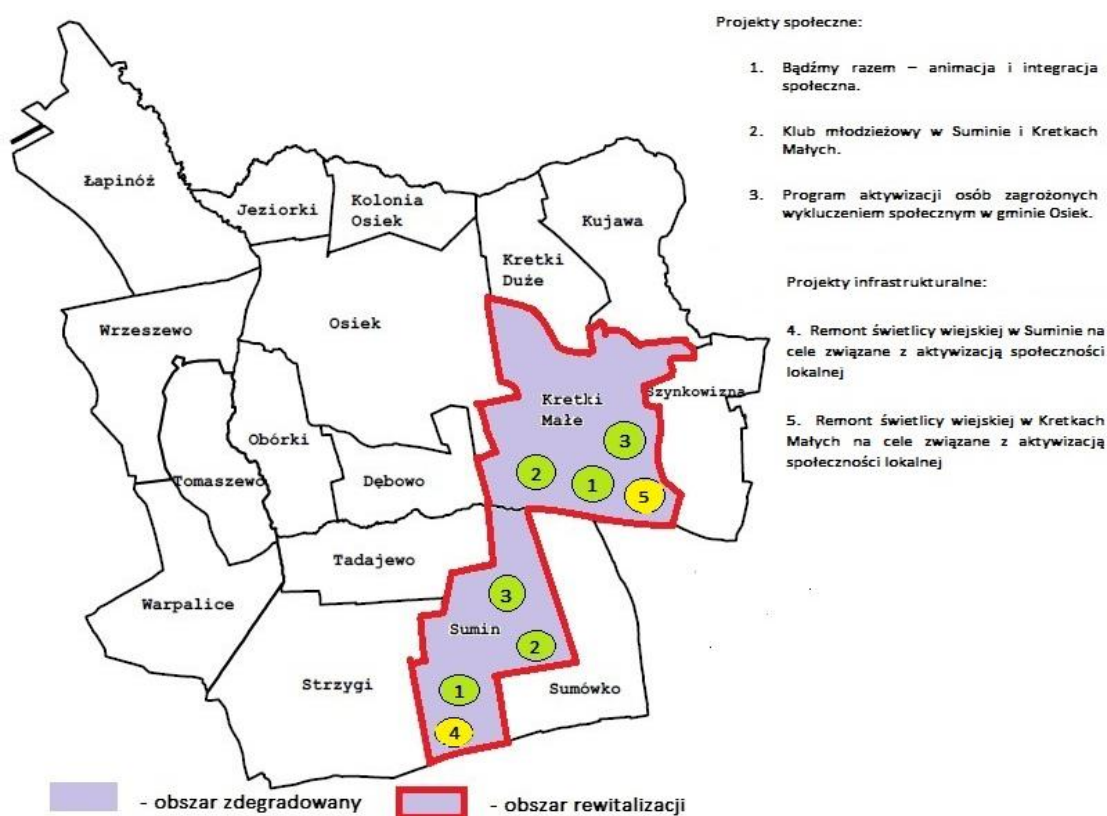
Źródło: Opracowanie własne

9. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI/PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM PRKOMPLEKSOWOŚĆ PROGRAMU

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Zgodnie z wytycznymi wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze o szczególnie dużym nasileniu stanu kryzysowego. Jednak zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji. Projekty realizowane na terenie Sumina oraz Krettek Małych będą pozytywnie wpływać na obszar rewitalizacji oraz mieszkańców pozostałych sołectw gminy Osiek, które nie zostały włączone do obszaru rewitalizacji. Pozytywne oddziaływanie w wybranych punktach wpłynie na poprawę warunków życia mieszkańców (zwłaszcza w zakresie sfery społecznej) całego obszaru administracyjnego Gminy. Poniższa mapa wskazuje rozkład poszczególnych projektów na obszarze rewitalizacji oraz powiązanie interwencji w ramach działań społecznych głównie z EFS oraz infrastrukturalnego z EFRR.

Mapa 4. Miejsce realizacji projektów rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Wybór działań, które będą realizowane w ramach LPR, został przeprowadzony po szczegółowej diagnozie gminy oraz wyznaczonych obszarów rewitalizacji (z uwzględnieniem sfery społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz gospodarczej). Działania, które w ramach niniejszego dokumentu zostaną zrealizowane na terenie gminy Osiek będą się wzajemnie dopełniały i kompleksowo oddziaływały na OR. Wszystkie działania w ramach LPR będą zmierzały do zminimalizowania bądź zniwelowania istniejących problemów, z którymi borykają się mieszkańcy gminy. W tabeli poniżej zaprezentowano sfery oddziaływania zaplanowanych głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Kolorem niebieskim zaznaczono występowanie oddziaływania przedsięwzięcia na określone sfery. Należy zauważyć, że główny projekt infrastrukturalny ma wpływ na zniwelowanie problemów w kilku sferach, co świadczy o zachowaniu komplementarności problemowej w planowanych działaniach.

Tabela 23. Sfery oddziaływania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO	SFERA ODDZIAŁYWANIA				
	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa	Sfera techniczna
Bądźmy razem – animacja i integracja społeczna					
Klub młodzieżowy w Suminie i Kretkach Małych					
Program aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Osiek.					
Remont świetlicy wiejskiej w Kretkach Małych na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej					
Remont świetlicy wiejskiej w Suminie na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej					

Źródło: Opracowanie własne

Projekty uwzględnione w poszczególnych sołectwach gminy Osiek będą miały wpływ na niwelowanie lub zmniejszenie zdiagnozowanych problemów nie tylko w miejscu swojej lokalizacji, ale również na terenie całego obszaru rewitalizacji. Szerokie spectrum działania mają przede wszystkim projekty o charakterze społecznym, które zostały zaplanowane w ramach środków z EFS. Będą one realizowane przy wykorzystaniu zmodernizowanej infrastruktury w ramach środków z EFRR.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTITUCJONALNA

Zgodność z zasadą komplementarności proceduralno-instytucjonalnej została szerzej opisana w rozdziale 12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji. Całość przebiegu procesu realizacji założeń niniejszego programu będzie nadzorowana przez specjalnie do tego powołany zespół ds. realizacji programu rewitalizacji. Zespół zostanie stworzony, aby zapewnić prawidłową realizację przedsięwzięć zaplanowanych w LPR.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Komplementarność międzyokresową gwarantują przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniające (prowadzące do realizacji wspólnego celu), pomimo ich rozbieżności czasowej. W perspektywie finansowej 2007 – 2013 działania rewitalizacyjne ze środków RPO mogły być prowadzone tylko na terenach miejskich.

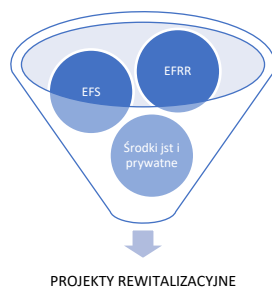
Natomiast na obecnie wyznaczonym obszarze rewitalizacji, zrealizowano kilka projektów w ramach polityki spójności 2007 – 2013 tj.

1. Likwidacja barier wykluczenia cyfrowego na obszarze Gminy Osiek (Gmina Osiek).
2. Nowoczesne oddziały przedszkolne w Gminie Osiek (Gmina Osiek).
3. Szansa na zatrudnienie (Gmina Osiek/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku).
4. Remont Gminnego Ośrodka Kultury (Gmina Osiek).
5. Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Osieku (Gmina Osiek).
6. Remont i modernizacja połączona z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu przy świetlicy wiejskiej w Kujawie (Gmina Osiek).
7. Budowa placu zabaw w miejscowości Osiek (Gmina Osiek).

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

W rozdziale 11. *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych* szczegółowo zaprezentowano zastosowanie zasady komplementarności finansowej. Projekty rewitalizacyjne zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Osiek na lata 2019 - 2023 będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz środki gminy Osiek. Ponadto ze względu na planowane zaangażowanie lokalnych organizacji społecznych przywiduje się również udział środków prywatnych przy realizacji działań rewitalizacyjnych na terenie gminy Osiek. Na każdym wyznaczonym do rewitalizacji obszarze zaplanowane zostały działania miękkie, które wraz z uzupełniającymi je projektami infrastrukturalnymi będą pozytywnie wpływały na niwelowanie zdiagnozowanych problemów społecznych. Finansowanie zostało dobrane w taki sposób, aby jak najefektywniej zrealizować założone dla poszczególnych obszarów cele Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Osiek na lata 2019-2023.

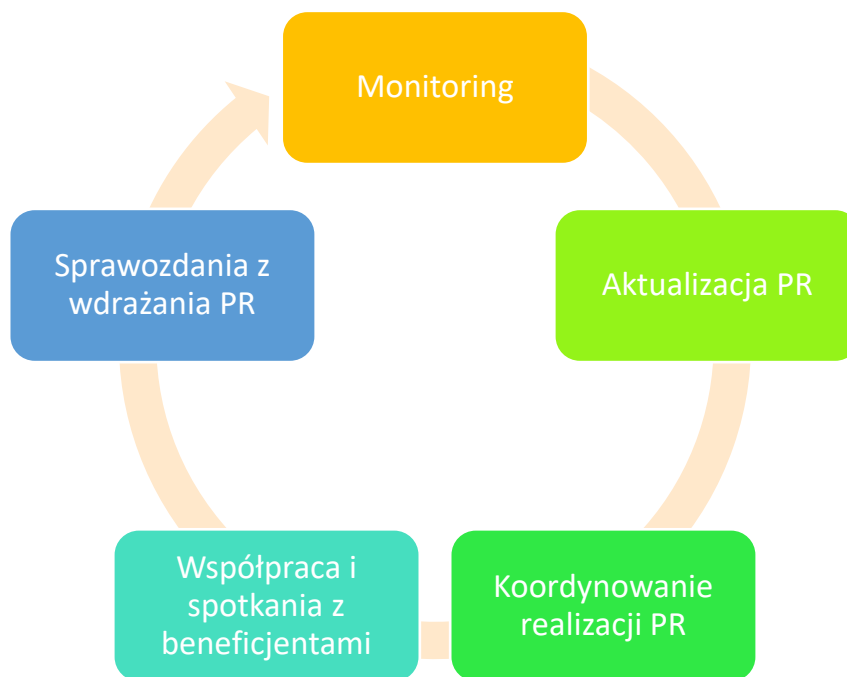
Schemat 6. Źródła finansowania projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Osiek na lata 2019 – 2023.

10. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI

Rewitalizacja jest procesem złożonym, który poprzez swoje skomplikowanie wymaga szczególnych działań logistycznych związanych z nadzorowaniem realizacji zapisów Programu. W związku z tym po ukazaniu się Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Osiek na lata 2019-2023 w Wykazie programów rewitalizacji Województwa Kujawsko - Pomorskiego zostanie powołany Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji (ZRPR).

Schemat 7. Główne działania składające się na zarządzanie realizacją PR

Źródło: Opracowanie własne

Nowo powołany organ będzie zajmował się przede wszystkim:

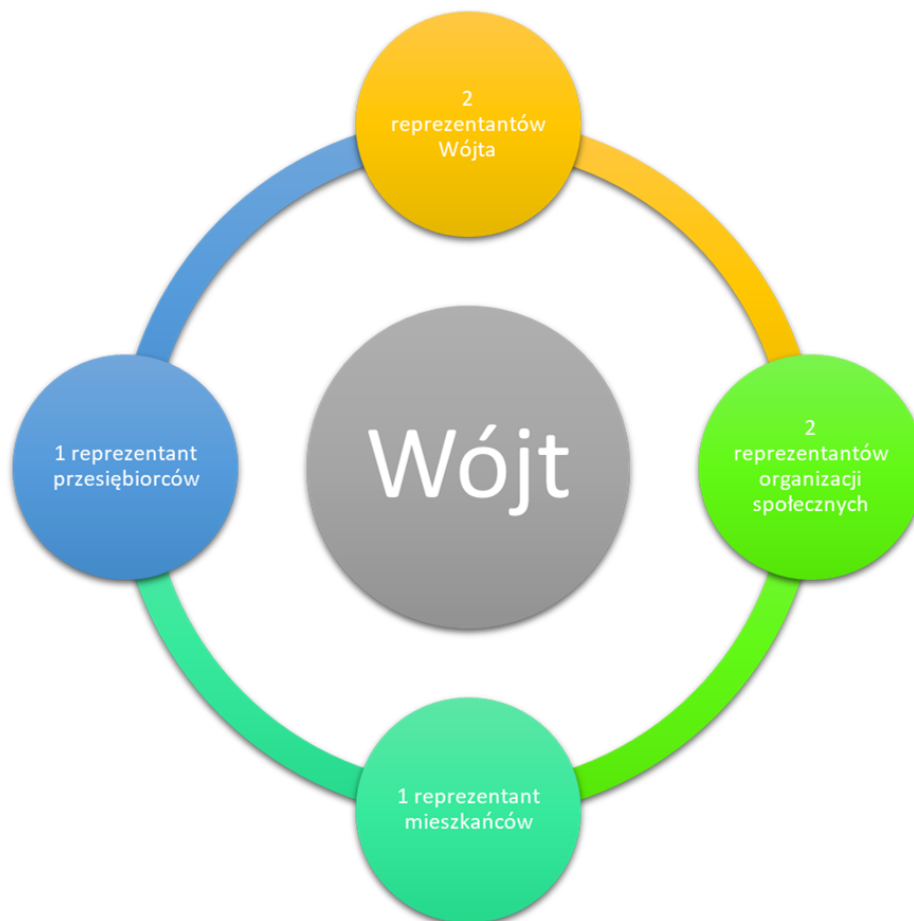
- monitoringiem stałym, koncentrującym się na nadzorowaniu wszelkich działań przyczyniających się do realizacji celów niniejszego dokumentu, a także nadzorowaniem harmonogramu czasowego oraz finansowego określonego we wcześniejszych pracach nad Programem Rewitalizacji;
- raportowaniem, w oparciu o konieczność sporządzania sprawozdania zawierającego informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego (wraz z podaniem wartości aktualnej, wartości bazowej oraz wyjaśnieniem w przypadku, gdy analizowane wskaźniki stanu kryzysowego będą wskazywały na niską efektywność prowadzonych działań rewitalizacyjnych) co najmniej raz na 2 lata;
- koordynowaniem wszelkich prac wdrożeniowych związanych z realizacją przedsięwzięć opisanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Osiek na lata 2019-2023;
- aktualizacją PR w przypadku braku efektów związanych z realizacją przedsięwzięć, czy też zmieniającą się sytuacją na terenie gminy Osiek;
- współpracą z beneficjentami Programu w celu podtrzymania dialogu i zapewnienia partycypacji społecznej na etapie realizacji procesu rewitalizacji na obszarze gminy Osiek;

- f) poszukiwaniem danych potrzebnych do Sprawozdań oraz bieżącego monitoringu potwierdzających efekty realizacji Programu Rewitalizacji;
- g) udziałem w spotkaniach partycypacyjnych z beneficjentami Programu Rewitalizacji podczas jego realizacji.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji zapewniające wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli, określi Wójt Gminy Osiek w drodze zarządzenia, najpóźniej 2 miesiące od ukazania się Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Osiek na lata 2010-2023 w Wykazie programów rewitalizacji Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Podjęcie wspomnianego zarządzenia poprzedzone zostało konsultacjami społecznymi, na których ustalono główne zasady powoływania członków ZRPR. W skład Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji mogą zostać powołani m.in.:

- Wójt jak główny koordynator;
- 2 reprezentantów Wójta;
- 2 reprezentantów organizacji społecznych (lokalnych stowarzyszeń, OSP, KGW, klubów sportowych);
- 1 reprezentant mieszkańców;
- 1 reprezentant lokalnych przedsiębiorców.

Schemat 8. Planowany skład Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Proces koordynacji realizacją LPR zostanie zapewniony dzięki spotkaniom informacyjnym organizowanym przez głównego koordynatora Zespołu do spraw Realizacji Programu Rewitalizacji w terminach dogodnych dla wszystkich podmiotów współuczestniczących w procesie realizacji założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Osiek na lata 2019-2023.

11. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Głównym założeniem działań przy opracowywaniu programu rewitalizacji było zapewnienie pełnej i różnorodnej partycypacji społecznej przez wykorzystanie różnych technik i narzędzi aktywizacji i włączenia. Zaproponowane narzędzia/techniki obejmowały zarówno ilościowe, jak i jakościowe metody badań, co pozwoliło na pomiar skali różnych opinii i uwag, ale także dogłębne poznanie przyczyn i źródeł problemów/sugestii. Dzięki temu udział grup interesu na każdym etapie był realny i optymalny dla LPR, a także sprawny. Zapewniono mieszkańcom udział pośredni, ale i bezpośredni, co umożliwiło skonfrontowanie pewnych wypracowanych rozwiązań i zebranie propozycji. Stosowano dojrzałe formy partycypacji: współdecydowanie, uczestnictwo i kontrola obywatelska.

Wszystkie działania zostały zaplanowane w taki sposób, aby trafiły do różnych grup interesariuszy, jak: mieszkańcy gminy Osiek, właściciele, użytkownicy wieczyści i zarządzający nieruchomościami z OZ i OR, podmioty prowadzące/planujące działalność gospodarczą bądź społeczną, organizacje pozarządowe, JST oraz organy władzy publicznej.

W trakcie opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019-2023 dwukrotnie przeprowadzono konsultacje społeczne. Przedmiotem pierwszych była analiza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy. Natomiast w trakcie drugich konsultowano projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019 - 2023.

Na podstawie art. 5a ust. 1 i 2 w związku z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. O samorządzie gminnym (Dz.U.2019.506 t.j. z dnia 2019.03.15), oraz § 3 ust. 1, § 4 ust. 1 Uchwały Nr VII/39/2019 Rady Gminy Osiek z dnia 29 maja 2019 r., w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych w Gminie Osiek, przeprowadzono w terminie od 10.07.2019 r. do 24.07.2019 r. konsultacje społeczne, których przedmiotem była analiza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Osiek.

Konsultacje zostały przeprowadzone poprzez zgłaszania uwag lub propozycji mieszkańców w formie anonimowej ankiety:

- wypełnionej elektronicznie za pomocą aktywnego formularza;
- lub składanej osobiście w sekretariacie Urzędu Gminy Osiek;
- lub wysłanej za pośrednictwem poczty na adres Urząd Gminy Osiek, Osiek 85, 87-340 Osiek;
- lub wysłanej za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres a.tredowska@gminaosiek.pl w postaci skanu dokumentu.

Mieszkańcy mieli możliwość anonimowego przedstawienia opinii oraz wskazania własnych pomysłów w zakresie następujących zagadnień tematycznych:

- Ocena aktualnej sytuacji w Gminie oraz możliwości jej rozwoju;
- Występowanie problemów oraz zagrożeń mających wpływ na rozwój Gminy;
- Ocena szans i potencjału Gminy;
- Wskazanie najważniejszych zadań społeczno – edukacyjnych oraz infrastrukturalnych.

W sumie podczas całego procesu konsultacji społecznych wpłynęły 93 ankiety.

Przy zagadnieniach obejmujących silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia gminy Osiek respondenci mogli wybrać maksymalnie 5 odpowiedzi.

Jako największy potencjał gminy Osiek mieszkańcy wskazali „dobrą lokalizację przy drodze wojewódzkiej nr 560 relacji Brodnica-Rypin-Osiek” – 86 odpowiedzi (25,67%). Na drugim miejscu uplasowało się „niewielkie oddalenie od ośrodków miejskich takich jak Brodnica i Rypin” – 83 odpowiedzi (18,81%), a na trzecim „brak uciążliwych zakładów przemysłowych” – 54 odpowiedzi (16,12%). Żadna z pozostałych odpowiedzi nie skumulowała więcej niż 10 % ogólnej liczby wskazań. Szczegółowy rozkład głosów pomiędzy poszczególne odpowiedzi zawiera tabela nr 24.

Tabela 24. Silne strony gminy Osiek – wyniki konsultacji społecznych

Katalog możliwych odpowiedzi:	Liczba odpowiedzi
Dobra lokalizacja przy drodze wojewódzkiej nr 560 relacji Brodnica-Rypin-Sierpc	86
Niewielkie oddalenie od ośrodków miejskich takich jak Brodnica i Rypin	63
Wysoki poziom kształcenia w placówkach oświatowych na terenie Gminy	18
Brak uciążliwych zakładów przemysłowych	54
Walory przyrodnicze (rezerwat "Rzeka Drwęca" oraz obszar chronionego krajobrazu "Obszar doliny Drwęcy")	29
Otwartość samorządu na współpracę z NGO	12
Dobre warunki do prowadzenia działalności rolniczej	22
Rozbudowana sieć infrastruktury wodociągowej	11
Rosnąca aktywność społeczna i ekonomiczna mieszkańców	29
Nieduży udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy Osiek	10
Inne	1

Źródło: Opracowanie własne

W kolejnej części kwestionariusza ankiety mieszkańcy mieli wskazać słabe strony (problemy) gminy Osiek. Według respondentów największym problemem, z którym boryka się gmina Osiek jest „zły stan dróg lokalnych na terenie Gminy” – 72 odpowiedzi (17,10%). W dalszej kolejności znajdują się odpowiedzi ze zbliżoną liczbą wskazań tj. „nie-wystarczająca oferta opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i opieki przedszkolnej” – 36 odpowiedzi (8,55%), „słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna Gminy” – 36 odpowiedzi (8,55%), „duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, w tym proces dziedziczenia ubóstwa i niesamodzielności życiowej” – 32 odpowiedzi (7,60%), „słabo rozwinięta sieć komunikacji publicznej” – 32 odpowiedzi (7,60%) oraz „zły stan techniczny części budynków użyteczności publicznej, w tym przede wszystkim świetlic wiejskich” – 27 odpowiedzi (6,41%). Żadna z pozostałych odpowiedzi nie skumulowała więcej niż 6 % ogólnej liczby wskazań. Szczegółowy rozkład głosów pomiędzy poszczególne odpowiedzi zawiera tabela nr 25.

Tabela 25. Słabe strony gminy Osiek – wyniki konsultacji społecznych

Katalog możliwych odpowiedzi:	Liczba odpowiedzi
Zły stan techniczny części budynków użyteczności publicznej, w tym przede wszystkim świetlic wiejskich	27
Niewystarczającą w stosunku do potrzeb infrastruktura rekreacyjna i sportowa	16
Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna gminy	36
Zły stan dróg lokalnych na terenie Gminy	72
Słabo rozbudowana sieć komunikacji publicznej	32
Zmniejszającą się liczbą ludności, będącą pochodną ujemnego przyrostu naturalnego oraz niekorzystnego salda migracji	14
Postępujący proces starzenia się społeczeństwa	8
Niski poziom rozwoju przedsiębiorczości i aktywności ekonomicznej	16
Niski poziom dochodów mieszkańców	24
Zbyt mała intensywność działań wspierających rozwój rynku pracy	9
Niewystarczające lub nieadekwatne kwalifikacje mieszkańców oraz niskie wykształcenie mieszkańców	9
Słabe wykorzystanie funkcji placówek kulturalnych	25
Niewystarczający poziom wykorzystania potencjału społecznego, nieliczne organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej	3
Duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, w tym proces dziedziczenia ubóstwa i niesamodzielności życiowej	32
Rosnące wydatki na pomoc społeczną	15
Niewystarczająca oferta opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i opieki przedszkolnej	36
Niewystarczająco rozbudowana oferta spędzania wolnego czasu, w szczególności dla seniorów oraz dzieci i młodzieży	21
Niedostateczny dostęp do usług medycznych	13
Występujące zagrożenia dla środowiska naturalnego	7
Inne	6

Źródło: Opracowanie własne

Jako zewnętrzne czynniki pozytywne, będące korzystnymi tendencjami w otoczeniu jednostki, które właściwie wykorzystane mogą stanowić istotny impuls do zmiany oraz rozwoju mieszkańcy najczęściej wskazywali „możliwość pozyskania środków finansowych z UE i innych źródeł zewnętrznych” – 73 odpowiedzi (18,39%). Dalsze dwa miejsca zajmują czynniki, które uzyskały bardzo zbliżoną ilość wskazań tj. „planowane/realizowane inwestycje drogowe” – 55 odpowiedzi (13,85%), „wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, kotły na biomasę, pompy ciepła, elektrownie wiatrowe)” – 52 odpowiedzi (13,10%). Próg 10% przekroczony został jeszcze przez czynnik pn. „rozbudowa sieci ponadlokalnych ścieżek rowerowych” – 46 odpowiedzi (11,59%). Szczegółowy rozkład głosów pomiędzy poszczególne odpowiedzi zawiera tabela nr 26.

Tabela 26. Szanse gminy Osiek – wyniki konsultacji społecznych

Katalog możliwych odpowiedzi:	Liczba odpowiedzi
Możliwość pozyskania środków finansowych z UE i innych źródeł zewnętrznych	73
Wzrost popularności wypoczynku na obszarach wiejskich	22
Wzrost zainteresowania aktywnymi formami wypoczynku i zdrowego, ekologicznego trybu życia	28
Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, kotły na biomasę, pompy ciepła, elektrownie wiatrowe)	52
Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	15
Planowane/realizowane inwestycje drogowe	55
Możliwość tworzenia nowych przedsiębiorstw i rozwój istniejących	35
Rozwój przemysłu rolno-spożywczego i profesjonalizacja przedsiębiorców rolnych	18
Duża atrakcyjność przyrodnicza i turystyczna powiatu brodnickiego	21
Rozbudowa sieci ponadlokalnych ścieżek rowerowych	46
Rozwój sieci internetowej	29
Inne	3

Źródło: Opracowanie własne

Zewnętrzne czynniki negatywne, mogące być poważną barierą w rozwoju jednostki przez osłabianie silnych stron Gminy to według ankietowanych przede wszystkim „emigracja mieszkańców z terenów wiejskich do miast i za granicę” – 66 odpowiedzi (23,32%). Dużą liczbę wskazań uzyskały jeszcze następujące czynniki „spadek opłacalności w rolnictwie” – 42 odpowiedzi (14,84%), „częste zmiany i brak przejrzystości przepisów prawnych” – 41 odpowiedzi (14,49%). Ponad 10% wskazań uzyskały jeszcze następujące czynniki: „niekorzystne trendy demograficzne w skali kraju – „starzenie się” społeczeństwa – 33 odpowiedzi (11,66%) oraz „niestabilność gospodarcza w skali całego kraju” – 31 odpowiedzi (10,95%). Szczegółowy rozkład głosów pomiędzy poszczególne odpowiedzi zawiera tabela nr 27.

Tabela 27. Zagrożenia gminy Osiek – wyniki konsultacji społecznych

Katalog możliwych odpowiedzi:	Liczba odpowiedzi
Niekorzystne trendy demograficzne w skali kraju – „starzenie się” społeczeństwa	33
Wysokie obciążenia finansowe firm, duże koszty pracy	28
Niestabilność gospodarcza w skali całego kraju	31
Występowanie barier i ograniczeń w rozwoju związanych z ochroną przyrody i środowiska	20
Częste zmiany i brak przejrzystości przepisów prawnych	41

Trudności w realizacji projektów wymagających współpracy międzysektorowej i/lub ponadlokalnej	20
Spadek opłacalności w rolnictwie	42
Emigracja mieszkańców z terenów wiejskich do miast i za granicę	66
Inne	2

Źródło: Opracowanie własne

W ramach konsultacji społecznych mieszkańcy mieli również możliwość zaproponowania przedsięwzięć inwestycyjnych, społecznych czy szkoleniowych, które według nich powinny zostać zrealizowane na terenie gminy Osiek. Zauważalny jest różny stopień szczegółowości zgłaszanych propozycji. Niektóre osoby wskazywały bardzo dokładne lokalizacje proponowanych działań. Dominowały jednak ogólne sformułowania odnoszące się do terenu całej Gminy. Odpowiedzi zostały pogrupowane w cztery kategorie, które obejmują: sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową oraz infrastrukturalną. Zdecydowana większość zgłaszanych projektów dotyczyła sfery infrastrukturalnej.

a) Sfera społeczna:

- Poszerzenie działań placówek kulturalnych, głównie GOK-u, o ofertę przeznaczoną dla wszystkich mieszkańców np. kursy pierwszej pomocy, kursy samoobrony, kursy tańca dla różnych grup wiekowych;
- Kursy komputerowe dla osób starszych;
- Programy aktywizacji społecznej;
- Aktywizacja GOPS – u oraz zwieszenie liczby asystentów rodziny;
- Stworzenie dziennych miejsc pobytu dla osób starszych i dzieci w czasie ich wolnego czasu np. w GOK-u;
- Zajęcia weekendowe w świetlicach z zapewnionym dojazdem dla osób starszych;
- Zwiększenie aktywności ośrodka kultury, zajęcia dla seniorów w mniejszych miejscowościach oraz wprowadzenie większej ilości zajęć sportowych dla dzieci;
- Zorganizowanie kursów z języków obcych dla mieszkańców;
- Zajęcia z animacji społecznej dla osób starszych;
- Stworzenie OSP w Wrzeszewie;
- Zwiększenie środków na sport;
- Organizowanie przez placówki kulturalne otwartych wycieczek przeznaczonych dla wszystkich grup mieszkańców;
- Wprowadzenie większej ilości kursów autobusów relacji Brodnica – Rypin oraz w mniejszych miejscowościach;
- Stworzenie ośrodka informacyjno-pomocniczego z zakresu pozyskiwania funduszy Europejskich dla mieszkańców Gminy.
- Utworzenie komórki gminnej ds. pozyskiwania Funduszy Europejskich, która aktywnie pozyskiwałaby fundusze europejskie na rzecz Gminy, jej rozwoju i rozbudowy infrastruktury.
- Stworzenie budżetu partycypacyjnego i przeprowadzenie projektów zgłoszonych przez mieszkańców.
- Opracowanie materiałów informacyjnych na temat interesujących turystycznie miejsc w gminie;
- Stworzenie corocznego wydarzenia promującego gminę pod kątem turystycznym.

b) Sfera gospodarcza:

- Pomoc nowym inwestorom w tworzeniu nowych przedsiębiorstw na terenie Gminy;

- Stworzenie nowych miejsc pracy;
- Praca dla młodych i wykształconych ludzi.

c) Sfera środowiskowa:

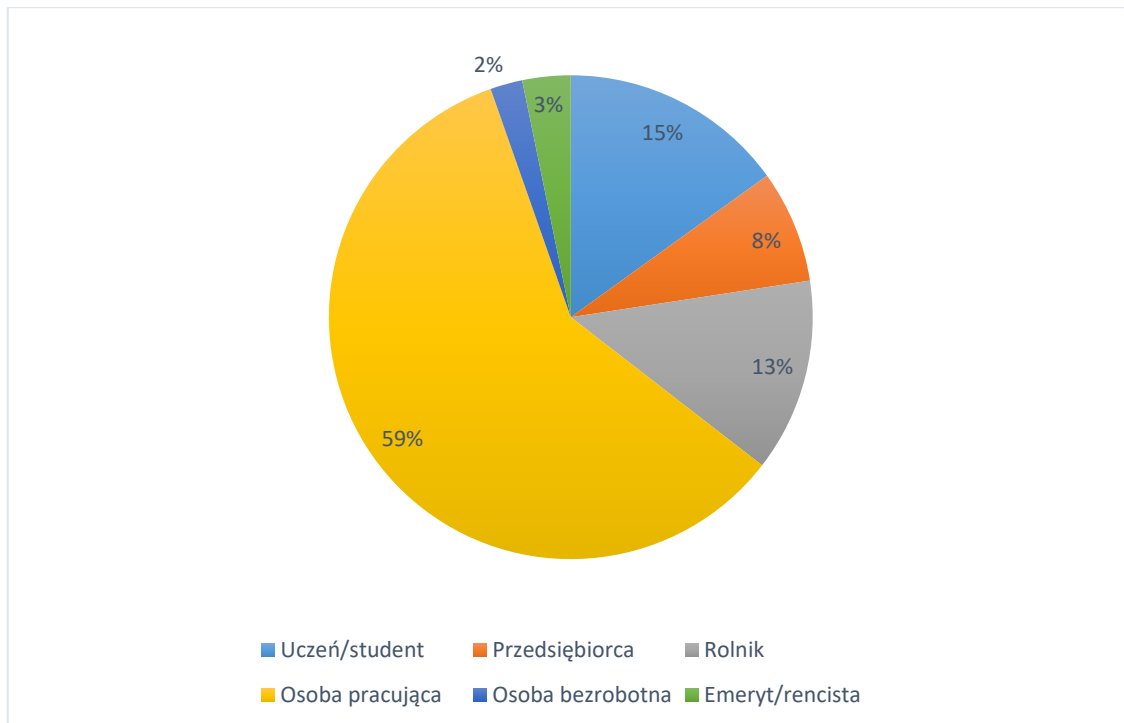
- Projekt szkoleniowy podnoszący świadomość ekologiczną mieszkańców;
- Dbanie o czystość i porządek w Gminie;
- Ustawienie śmietników przy przystankach oraz głównych punktach w Gminie;
- Dofinansowanie do ekologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kolektorów słonecznych;
- Zwiększenie inwestycji w odnawialne źródła energii.

d) Sfera infrastrukturalna:

- Remonty i modernizacja świetlic wiejskich;
- Remont świetlicy w Suminie;
- Stworzenie przestrzeni do aktywizacji osób w wieku poprodukcyjnym na obszarach, na których występują świetlice wiejskie;
- Budowa świetlicy we Wrzeszewie i Tomaszewie;
- Budowa lokalnych ścieżek rowerowych;
- Budowa ścieżki rowerowej z Brodnicy do Rypina wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 560;
- Przejęcie przez gminę odcinków prywatnych na nowych osiedlach;
- Rozbudowa ścieżek dydaktycznych na terenie gminy;
- Budowa punktów widokowych;
- Remonty i budowa dróg lokalnych;
- Remont drogi Kretki Małe – Kretki Duże;
- Modernizacja dróg w Kujawie i Kretkach Dużych;
- Budowa i remont chodników;
- Budowa ścieżek, chodników na nowych osiedlach;
- Rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do Internetu;
- Zagospodarowanie jeziora w Warpalicach;
- Renowacje terenów zielonych przy akwenach wodnych poprzez: plaże, pomosty, boiska do siatkówki plażowej, punkty gastronomiczne;
- Budowa przedszkola;
- Budowa żłobka;
- Budowa świetłowodów;
- Budowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy;
- Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze Tomaszewie i Wrzeszewie;
- Remont przepompowni w Suminie i Obórkach;
- Rozbudowa sieci gazowej;
- Budowa nowych obiektów rekreacyjno-sportowych;
- Renowacja infrastruktury rekreacyjnej tzw. "szańca" w Osieku poprzez jego modernizację i stworzenie miejsca wypoczynku dla mieszkańców gminy (np. stworzenie parku, małego amfiteatru, ścieżki edukacyjnej, czy parku linowego);
- Modernizacja sieci wodociągowej;
- Zmodernizowanie studni głębinowych.

Pod względem statusu zawodowego zdecydowaną większość biorących udział w badaniu ankietowym stanowiły osoby pracujące (59%). W dalszej kolejności znaleźli się uczniowie/studenci (15%), rolnicy (13%) oraz przedsiębiorcy (8%). Natomiast najmniej liczną grupę stanowili emeryci/renciści (3%) oraz bezrobotni (2%). Struktura respondentów z uwagi na status zawodowy została zaprezentowana na wykresie nr 3.

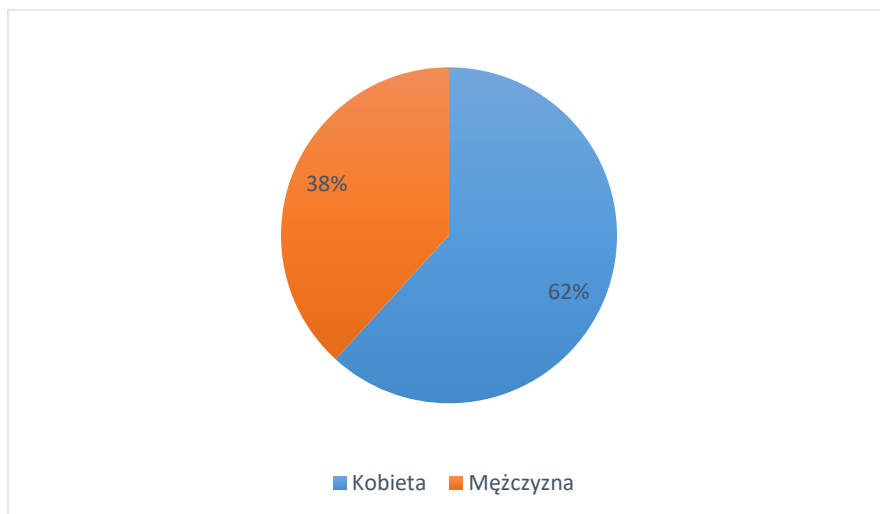
Wykres 3. Status zawodowy uczestników konsultacji

Źródło: Opracowanie własne

W czasie konsultacji większą aktywności wykazały się kobiety. Stanowiły 62 % osób, które wypełniły kwestionariusz ankiety.

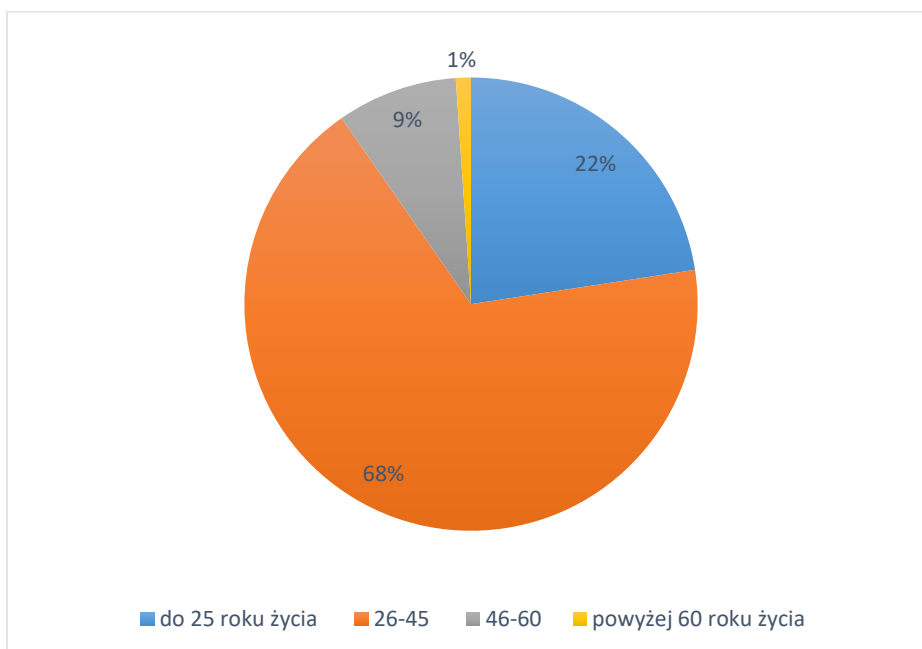
Wykres 4. Płeć uczestników konsultacji

Źródło: Opracowanie własne

Najliczniej reprezentowaną grupą wiekową podczas konsultacji społecznych były osoby w przedziale wiekowym 26 – 45 lat. Grupa ankietowanych w tym przedziale wiekowym stanowiła 68% wszystkich badanych. Wśród pozostałych ankietowanych wiek kształtował się następująco: 22% - osoby w wieku do 25 lat, 9% - osoby w wieku 45-60 lat, natomiast 1% - osoby powyżej 60 lat. Struktura wiekowa respondentów została zaprezentowana na wykresie nr 5.

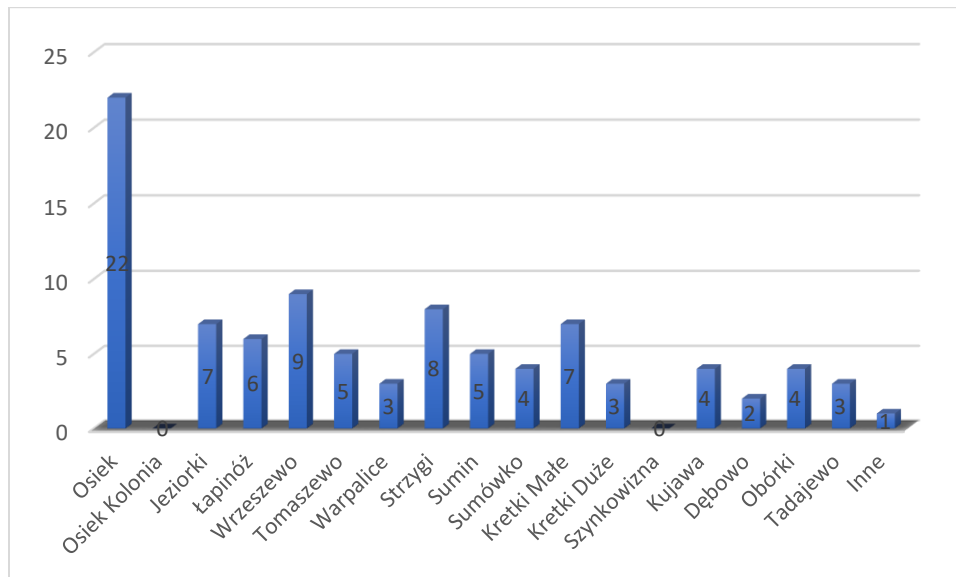
Wykres 5. Wiek uczestników konsultacji

Źródło: Opracowanie własne

Spośród 93 osób biorących udział w badaniu ankietowym 23,66% jako miejsce swojego zamieszkania wskazało Osiek. Z pozostałych miejscowości stosunkowo duża liczba osób zaznaczyła Wrzeszewo (9,68%), Strzygi (8,60%), Kretki Małe (7,53%) oraz Jeziorki (7,53%). Szczegółowa struktura respondentów z uwagi na wskazane miejsce zamieszkania została zaprezentowana na wykresie nr 6.

Wykres 6. Miejsce zamieszkania uczestników konsultacji

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 70/2019 Wójta Gminy Osiek z dnia 11 października 2019 r. w okresie od 25.10.2019 r. do 7.11.2019 r. zostały przeprowadzone konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019 - 2023 r. We wskazanym czasie nie wpłynęły żadne uwagi do konsultowanego projektu LPR.

12. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO GŁÓWNYCH I UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W celu wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019 – 2023 zaplanowano szereg działań. Najważniejszy w rewitalizacji jest aspekt społeczny, dlatego podczas planowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych szczególny nacisk został położony na działania ukierunkowane na zmniejszenie lub likwidację negatywnych zjawisk społecznych, występujących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji (tzw. działania „miękkie” finansowane ze środków EFS). Dla osiągnięcia założonych efektów społecznych rewitalizacji niezbędne jest także zrealizowanie projektów infrastrukturalnych „twardych”, finansowanych ze środków EFRR, które będą miały charakter uzupełniający wobec działań „miękkich”. Zgodnie z Zasadami jako przedsięwzięcia główne zakwalifikowano wszelkie działania, bez których realizacja wyznaczonego celu głównego programu rewitalizacji nie jest możliwa, a tym samym nie rozwiąże się zdiagnozowanych sytuacji problemowych. W tabeli nr 28 wskazano najważniejsze dla prawidłowego przeprowadzenia procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów.

Zaplanowane projekty główne (podstawowe):

1. Bądźmy razem – animacja i integracja społeczna (EFS).
2. Klub młodzieżowy w Suminie i Kretkach Małych (EFS).
3. Program aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Osiek.
4. Remont świetlicy wiejskiej w Kretkach Małych na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej (EFRR).
5. Remont świetlicy wiejskiej w Suminie na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej (EFRR).

Tabela 28. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFR R	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sołectwo Kretki Małe i	2021-2022	1. Bądźmy razem – animacja i integracja społeczna	S	-	Gmina Osiek, lokalne organizacje społeczne	50 000,00	95	47 500,00	47 500,00	,	2 500,00 (budżet jst)		11.1	-	-
Sołectwo Kretki Małe i Surmin	2021-2022	2. Klub młodzieżowy w Suminie i Kretkach Małych	S	-	Gmina Osiek, lokalne organizacje społeczne	50 000,00	95	47 500,00	47 500,00	,	2 500,00 (budżet jst)		11.1	-	-
Sołectwo Kretki Małe i Surmin	2021-2022	3. Program aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Osiek	S	-	Gmina Osiek, lokalne organizacje społeczne	10 500,00	-	,	,	,	10 000,00 (środki własne m.in. fundusz sołecki)	500,00	-	-	-

Sołectwo Kretki Małe	2020	4.Remont świetlicy wiejskiej w Kretkach Małych na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej	PF	-	Gmina Osiek	380 000,00	95	361 000,00	,	361 000,00	19 000,00 (budżet jst)	-	7.1	-	1,2,3
Sołectwo Sumin	2020	5.Remont świetlicy wiejskiej w Suminie na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej	PF	-	Gmina Osiek	320 000,00	95	304 000,00	,	304 000,00	16 000,00 (budżet jst)	-	7.1	-	1,2,3

Źródło: Opracowanie własne

13. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU PR

Zgodnie z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, monitoring jest kluczowym elementem w fazie realizacyjnej Programu Rewitalizacji. W niniejszym rozdziale zostanie omówiony sam proces kontrolujący oraz nadzorujący postępy prac związanych z realizacją Programu Rewitalizacji dla gminy Osiek na lata 2019-2023.

Sprawozdania zawierające informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego (wraz z podaniem wartości aktualnej, wartości bazowej oraz wyjaśnieniem w przypadku, gdy analizowane wskaźniki stanu kryzysowego będą wskazywały na niską efektywność prowadzonych działań rewitalizacyjnych) Gmina Osiek będzie przekazywała do IZ RPO raz na dwa lata.

Podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie monitoringu oraz ocenę będzie Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji jako forma kontroli obywatelskiej nad PR. ZRPR będzie swoistym forum współpracy i dialogu interesariuszy z władzami samorządowymi w sprawach dotyczących przygotowania, monitorowania i oceny procesu rewitalizacji. Pełnić będzie również funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta. W skład Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji, oprócz Wójta jako głównego koordynatora, mogą zostać powołani m.in:

- 2 reprezentanci Wójta;
- 2 reprezentanci organizacji społecznych (lokalnych stowarzyszeń, OSP, KGW, klubów sportowych);
- 1 reprezentant mieszkańców;
- 1 reprezentant lokalnych przedsiębiorców.

Monitoring postępów wdrażania założeń i realizacji celów LPR będzie odbywał się minimum raz na 2 lata. W ramach monitoringu będzie zapewniony udział grup interesariuszy (w tym osób/podmiotów, korzystających z wsparcia projektów w ramach PR):

- 1) pośredni - przez przygotowywanie i opiniowanie przez ZRPR raportów z monitoringu/ewaluacji wdrażania LPR (w tym analiza założeń i realizacji wskaźników, budżetu, celów, projektów/działań) i udział ZRPR w wypracowywaniu optymalnych działań naprawczych/usprawniających wdrażanie LPR;
- 2) bezpośredni - przez:
 - a) aktywny udział w realizowanych projektach w ramach LPR;
 - b) udział w badaniach nt. wdrażania LPR (w tym zidentyfikowanych problemów):
 - badania ciągłe: formularz oceny wdrażania LPR dostępny dla chętnych cały czas na stronie internetowej gminy i w urzędzie gminy;
 - badania okresowe (min. raz na 2 l.): ankieta internetowa/bezpośrednia.

Głównym zadaniem prowadzonego monitoringu będzie ocena wpływu i skuteczności prowadzonych działań na zdiagnozowane problemy społeczne. Ocenie będzie podlegać przede wszystkim:

- wpływ zrealizowanych przedsięwzięć na zdiagnozowane problemy społeczne na obszarze rewitalizacji poprzez analizę wskaźników;
- osiągnięte wskaźniki zakładane w programie rewitalizacji (tj. produktów i rezultatów);
- obieg przepływu informacji, dokumentów, środków finansowych i realizacji zadań;
- wpływ i skuteczność zakończonych projektów rewitalizacyjnych, tj. ocena zadań zakończonych w ramach założonego celu i kierunku działania.

Partycypacja społeczna będzie również zagwarantowana na etapie monitorowania i ewaluacji LPR, która będzie realizowana poprzez działania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji. W jego skład wejdą przedstawiciele lokalnych władz samorządowych, ale także reprezentanci organizacji społecznych, mieszkańcy oraz przedsiębiorcy.

W przypadku ewentualnej konieczności aktualizacji LPR - w uzasadnionych przypadkach, w tym na bazie wyników monitoringu/ewaluacji, LPR może być zaktualizowany na wniosek: Wójta, min.2/3 członków ZRPR lub min. 50 przedstawicieli grup interesariuszy z obszaru rewitalizacji.

14. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiek na lata 2019 - 2023 stanowi instrument realizacji założeń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 poprzez wykorzystanie m.in. środków unijnych, w tym środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Jest on również zgodny z Załoženiami polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020, przyjętymi przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 30 października 2013 r., zakładającej cztery poziomy, na których będzie odbywał się proces planowania i wdrażania polityki terytorialnej.

Przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 353) określają jakie dokumenty wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W przedmiotowej sprawie wspomnianego Lokalnego Programu Rewitalizacji są to dokumenty określone w art. 46. pkt 2, tj. dotyczące „polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”.

Pojęcie "zrównoważony rozwój" oznacza postęp gospodarczy z poszanowaniem przyrody i rozwojem społecznym, stwarzający lepsze perspektywy dla przyszłych pokoleń. Projekty powinny osiągnąć efekt, który można rozpatrywać pod kątem ekonomicznym, ekologicznym i społecznym. Zaplanowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019 – 2023 inwestycje infrastrukturalne sprzyjają rozwojowi gospodarstwu, a przede wszystkim mają pozytywny wpływ na ożywienie społeczne i pozostają zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz przyczynią się do wdrażania prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska poprzez osiągnięcie szeregu efektów, w tym:

- ekonomicznych: np. prace związane z modernizacją i przebudową istniejących budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowania terenów zielonych wygenerują nakłady finansowe na pokrycie wszystkich prac, natomiast przyczynią się do poprawy jakości życia społeczności z terenu Gminy Osiek;
- ekologicznego: Gmina zobowiązuje się do ochrony środowiska i ograniczania szkód i uciążliwości, wynikających z zanieczyszczeń, hałasu i innych skutków prowadzonych działań. W myśl zasady prewencji w trakcie prowadzenia prac budowlanych stosowane będą tylko materiały posiadające właściwe parametry, co będzie chronić i zapobiegać przez potencjalnym, negatywnym działaniem względem środowiska. Ponadto przy realizacji każdego przedsięwzięcia, na każdym etapie Gmina zobowiązuje się do racjonalnego wykorzystywania zasobów zgodnie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju. Gmina Osiek zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” zobowiązuje się także do pokrywania wszelkich kosztów związanych z powstaniem czynnika mogącego oddziaływać na środowisko. Zastosowanie prawidłowych rozwiązań projektowych, technicznych i technologicznych, zachowanie podstawowych zasad sztuki budowlanej oraz właściwa organizacja prac budowlanych zapewni ochronę środowiska na etapie realizacji i eksploatacji każdego przedsięwzięcia.

Program Rewitalizacji będzie odpowiadał również na problemy związane z jakością powietrza, która warunkowana jest przede wszystkim przez stopień zanieczyszczenia powietrza. Związany jest on głównie z ilością wprowadzanych do atmosfery zanieczyszczeń, powstających w wyniku działalności człowieka. Największymi źródłami emisji zanieczyszczeń do atmosfery, spowodowanych działalnością człowieka są: procesy energetycznego spalania paliw, transport drogowy oraz emisji z obszarów zabudowy mieszkalnej ogrzewanych indywidualnie. Dlatego w ramach Programu Rewitalizacji brane są pod uwagę inwestycje mające na celu ograniczanie zanieczyszczanie środowiska np. działania zwiększające efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie Gminy Osiek.

Każda planowana inwestycja przejdzie szczegółową analizę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zarówno w fazie budowy, jak i w fazie eksploatacji, która zostanie dokonana w oparciu o m.in. przepisy zawarte w następujących aktach prawnych:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
- Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1405 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 519 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2018 r, poz. 142 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j Dz.U. z 2017 r., poz. 1566);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2017 r, poz. 1332 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2016 nr 213 poz. 71);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Planowane inwestycje zakładają jedynie chwilowe i w pełni odwracalne oddziaływanie na środowisko na etapie prac inwestycyjno-budowlanych. Czynniki, które mogą mieć wpływ na stan środowiska w fazie inwestycyjnej są: zwiększone natężenie hałasu pochodzącego od pracujących pojazdów i maszyn budowlanych, większa ilość odpadów związanych z budową, pylenie, zwiększony pobór energii elektrycznej, paliwa oraz wody. Zanieczyszczenia związane z pracą maszyn, w szczególności spaliny, będą dostawać się do powietrza atmosferycznego. Dodatkowo na drogach prowadzących do terenu budowy oraz na miejscu budowy występować będzie wzmożony ruch pojazdów mechanicznych. Związane z tym będzie pylenie. Kolejnym negatywnym zjawiskiem będzie powstawanie większej ilości odpadów, które będą związane bezpośrednio z przebudową, będą to resztki materiałów budowlanych, pojemniki po tych materiałach, a także inne odpady.

W każdym projekcie zostaną uwzględnione zagrożenia związane ze zmianami klimatu, kwestie dotyczące przystosowania się do zmian klimatu i ich łagodzenia oraz odporności na klęski żywiołowe.

Zakres i zasięg oddziaływania przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019 – 2023 ma charakter lokalny i obejmuje teren tylko jednej gminy. Nie wykracza poza tereny przypisane do poszczególnych przedsięwzięć. W związku z tym nie przewiduje się kumulowania oddziaływania planowanych projektów z przedsięwzięciami realizowanymi poza granicami Gminy Osiek.

Z uwagi na położenie Gminy Osiek względem granic Polski nie ma możliwości by któryś z planowanych do realizacji projektów oddziaływał transgranicznie na środowisko. Dotyczy to fazy realizacji, funkcjonowania przedsięwzięć, które będą realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019 - 2023.

Możliwość wystąpienia zagrożeń dla środowiska jest również niewielka. Ponadto w celu polepszenia jego stanu zaplanowano inwestycje mające na celu ograniczanie zanieczyszczanie środowiska np. działania zwiększające efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie Gminy Osiek.

Zgodnie z istniejącym prawem, każdy projekt (zadanie inwestycyjne) zaplanowany w ramach celu głównego Programu Rewitalizacji oraz przyporządkowanym mu celom operacyjnym będzie musiał przejść osobną, indywidualną procedurę badania jego wpływu na środowisko w ramach m.in. opracowania Raportów oddziaływania na środowisko, które badają wpływ konkretnego przedsięwzięcia na zdrowie, życie ludzi i na środowisko oraz w szczególności zlokalizowanych na terenie Gminy Osiek obszarowych formy ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. Zgodnie z założeniami planowane przedsięwzięcia nie spowodują zajęcia siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, a także nie spowodują zagrożeń określonych w standardowych formularzach danych dla obszarów Natura 2000. Z uwagi na charakter, zakres przedsięwzięć i lokalizację nie przewiduje się, aby jego oddziaływanie miało znacząco negatywny wpływ na obszary Natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody takie jak Rezerwat "Rzeka Drwęca" czy obszar chronionego krajobrazu "Obszar doliny Drwęcy".

Zatem, jeżeli realizacja jakichkolwiek przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych w ramach Programu Rewitalizacji wymagała będzie przeprowadzenia procedury administracyjnej (OOS) zakończonej uzyskaniem decyzji określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia, to postępowanie takie będzie przeprowadzone w pełni zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wobec powyższego można prognozować, iż realizacja przedsięwzięć w ramach Programu Rewitalizacji będzie w pełni zgodna z obowiązującymi wymogami dotyczącymi ochrony środowiska.

W szczególności realizacja każdego przedsięwzięcia zostanie poprzedzona postępowaniem zapewniającym wybór najkorzystniejszych dla środowiska wariantów lokalizacyjnych i technicznych, a także wskazaniem właściwych zabezpieczeń środowiska. Ograniczanie oddziaływań na środowisko przyrodnicze oraz warunki życia ludzi będzie również prowadzone w fazie budowy i późniejszej eksploatacji ewentualnych inwestycji.

Z uwagi na powyższe zarówno Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy (pismo znak NNZ.9022.1.308.2018 z dnia 19.06.2019 r.) jaki i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismo znak WOO.410.222.2019.AT z dnia 19.07.2019 r.) uzgodnili odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Osiek na lata 2019 - 2023.

SPIS MAP

Mapa 1. Lokalizacja gminy Osiek na terenie powiatu brodnickiego	15
Mapa 2. Obszar zdegradowany na terenie gminy Osiek.....	29
Mapa 3. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Osiek.....	31
Mapa 4. Miejsce realizacji projektów rewitalizacyjnych	48

SPIS TABEL

Tabela 1. Zgodność z dokumentami szczebla regionalnego	10
Tabela 2. Zgodność z dokumentami szczebla lokalnego.....	12
Tabela 3. Liczba ludności na terenie gminy Osiek w latach 2010 -2018.	16
Tabela 4. Struktura mieszkańców gminy Osiek w latach 2012-2017 z podziałem na ekonomiczne grupy wiekowe	16
Tabela 5. Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	17
Tabela 6. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w roku 2016.....	18
Tabela 7. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku 2018.	18
Tabela 8. Wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w roku 2019.	18
Tabela 9. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	19
Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	19
Tabela 11. Liczba mieszkańców oraz powierzchnia poszczególnych sołectw gminy Osiek.....	21
Tabela 12. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w sołectwach Osiek, Osiek Kolonia, Jeziorki, Łapinóż, Wrzeszewo, Tomaszewo, Strzygi, Sumin, Kretki Małe, Kretki Duże, Szynkowizna, Kujawa, Dębowo, Obórki.....	22
Tabela 13. Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach Osiek Kolonia, Łapinóż, Wrzeszewo, Strzygi, Sumówko, Kretki Małe, Kretki Duże, Kujawa, Obórki i Tadajewo.	23
Tabela 14. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku w sołectwach Warpalice, Kretki Małe, Kretki Duże, Szynkowizna, Kujawa i Łapinóż.....	24
Tabela 15. Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych w sołectwach Osiek, Strzygi, Sumin, Dębowo, Obórki i Tadajewo.	24
Tabela 16. Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem w sołectwach Osiek Kolonia, Jeziorki, Wrzeszewo, Tomaszewo i Warpalice.....	25
Tabela 17. Sołectwo należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego)	25
Tabela 18. Wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w roku 2019.	26
Tabela 19. Zestawienie analizy wskaźnikowej	27
Tabela 20. Powierzchnia oraz ludność na obszarze rewitalizacji	30
Tabela 21. Wskaźniki realizacji celów rewitalizacji	40
Tabela 22. Lista głównych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	42
Tabela 23. Sfery oddziaływania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	49

Tabela 24. Silne strony gminy Osiek – wyniki konsultacji społecznych	56
Tabela 25. Słabe strony gminy Osiek – wyniki konsultacji społecznych	57
Tabela 26. Szanse gminy Osiek – wyniki konsultacji społecznych	58
Tabela 27. Zagrożenia gminy Osiek – wyniki konsultacji społecznych	58
Tabela 28. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	65

SPIS SCHEMATÓW

Schemat 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji	6
Schemat 2. Cechy programu rewitalizacji	6
Schemat 3. Uczestnicy procesu opracowania programu rewitalizacji	8
Schemat 4. Dokumenty powiązane z LPR na szczeblu regionalnym oraz lokalnym	10
Schemat 5. Cel główny rewitalizacji oraz kierunki działania	40
Schemat 6. Źródła finansowania projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Osiek na lata 2019 – 2023 ..	51
Schemat 7. Główne działania składające się na zarządzanie realizacją PR	52
Schemat 8. Planowany skład Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji	53

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności sołectwa Kretki Małe	32
Wykres 2. Struktura wiekowa ludności w sołectwie Sumin	35
Wykres 3. Status zawodowy uczestników konsultacji	61
Wykres 4. Płeć uczestników konsultacji	62
Wykres 5. Wiek uczestników konsultacji	62
Wykres 6. Miejsce zamieszkania uczestników konsultacji	63